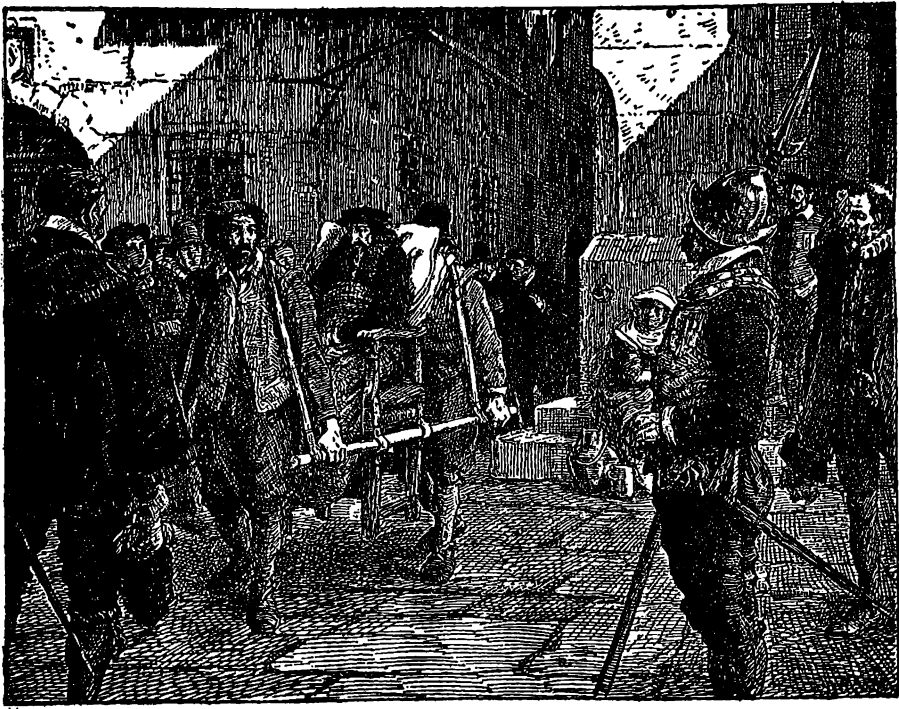

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

A beteg Kálvint a tanácshoz viszik, hogy elbúcsúzzék a tanácstól

Jubileumi Kálvin év
Husadik évfolyam
2009. november

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Ambrus András: Igazítsd órádat Isten órájához. Máté 25,1–13	491
Lészai Lehel: A meggyógyított kislány, avagy fiak és ebfajzatok. Márk 7,24–30	492
Tordai Tünde: Krisztussal a viharban. Márk 4,35–40.....	496

Prédikációk advent első vasárnapjára

Lukács Margit Melinda: Kire várunk és hogyan várunk? János 1,9–14.....	499
Visky János: Kezdetben. János 1,1–4	501

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Krisztus tanítványainak érzékeny pontjai.....	505
---	-----

Alkalmi prédikációk

A Kálvin-év nőszövetségi bibliaóráira

Molnár Helén: Kálvin házassága. Példabeszédek 31,10–12	508
--	-----

Fiatalkor házasság bibliaórája

Móra László Tibor: Akvila és Priscilla – az apostolt befogadó család. Az apostolok cselekedetei 18,1–3.26.....	512
---	-----

Keresztelési igehirdetés

Fehérvári Bálint József: Isten fiainak közössége. Galata 3,26–27	514
--	-----

Esketési igehirdetés

Galambfalvi Márton: A boldogság napja. Példabeszédek 4,18	515
---	-----

Temetési igehirdetés

Fereneci György Csaba: Testamentum. Jób 16,16.22–23; Ézsaiás 41,10.....	517
---	-----

A címlapon: *A beteg Kálvint a tanácshoz viszik, hogy elbúcsúzzék a tanácstól*

A hátlapon: *Kálvin János imádsága*

Vasárnapi prédikációk

Ambrus András
Csekelaka

Igazítsd órátat Isten órájához

Alapige: Máté 25,1–13

Bibliailvasás: Példabeszédek 27,1–21

1. Néhány évvel ezelőtt, amikor a megáradt Duna néhány falut elmosott, akkor hangzott el Emil Boc szájából, hogy a sültgalambváróknak nem épül majd lakás, hiába mosta el házaikat a Duna. És a fél ország fel volt háborodva a PD-elnök kijelentésén. Pedig sajnos keresztyénekként is ilyen sültgalambvárók vagyunk. Azt szeretnénk, ha átvetéalt lelki életünk végén Isten a lehető legnagyobb pompával várjon a mennyek országának kapujában. Pedig nem lesz így. Éppen az ilyen langyos-keresztyén tanítványok kedvéért mondta el Jézus ezt a példázatot, hogy közönyösségünkől kimozdítson a hit harcának mezejére. Aki pedig Őt nem várja vissza, annak nem szól ez a példázat, az nyugodtan hátradőlhet a padban, álmodozhat, mert neki fölösleges megfigyeléssel fárasztania magát, hacsak a Szentlélek nem hagyja nyugton.

2. Emberi számítás szerint *Jézus késik*. Azt ígérte, hogy hamar eljön és ez a hamar közel kétezer éve tart. Van aki azt gondolja, hogy ez az ember komolytalan volt, minek fárasszuk magunkat, úgysem jön vissza. És ebben az esetben minek szeretni még az ellenséget is? Ennél a késésnél a mi óránkkal van baj, nem a Jézuséval. Ő pontosan tudja, hogy mikor jár le a várakozási idő, és hamarabb nem fog elérkezni még Bush elnök kedvéért sem. A mi óránk az, amely siet és siettetni akar, nekünk kell a mánuakat úgy forgatni, hogy Jézusnak legyen ideje visszajönni. Ellenkező esetben nagy meglepetésekre számíthatunk. Isten nem köteles a mi kedvünkért ide-oda tologatni a maga időrendjét. Ha a felfuvalkodott ember ezt szeretné kicsikarni, hát fizesse meg ennek az árát.

3. Na és akkor mit tegyünk, ha már az időt sem tudjuk? Itt van a kutya elásva. Aki tudja az időt, az az időt várja és türelmetlenül néz kétpercenként az órájára, hogy mikor lesz vége ennek a korszaknak. Ezt teszi a diák az iskolában az óra vége felé, így cselekszik a munkás a gyárban ebédszünet előtt. Ilyenkor lankad a figyelem, a koncentráció a nulla felé tart és nincs haladás. Ugyanígy lenne abban az esetben is, ha tudnánk, hogy Jézus csak 500 év múlva jön vissza, vagy csak 40 év múlva halok meg. Minek törjem akkor magam, hisz van időm. Kár a benzinért, mikor most még nyugodtan lazálhatok. Ez az általános emberi hozzáállás. Isten pedig ezt nagyon jól tudja és ezért is nem mondta meg, hogy mikor jön vissza Jézus. Mert így állandóan készen kell álljak, mert ha nem, jön a meglepetés. Istennél nem spórolhatom meg a jócselekedetet, a szeretetet, a békeséget, a jóságot a hűséget. Mert amíg van időm, van lehetőségem is jól tenni, ezt pedig nem hagyhatom másra, mert az én lehetőségem. És ha nem teszem meg, akkor visszaüt, ott és akkor, amikor nem is számítok rá.

4. *Nincs kölcsön*. A mindennapi életben megszoktuk azt, hogy amennyiben nincs otthon egy kis cukor, só, hagyma, retek, hús, bicska, harapófogó vagy bármi egyéb, átszaladunk a szomszédba és kölcsön kérünk. A lehető legrosszabb esetben térünk vissza üres kézzel. Ha pedig valami értékesebbre lenne szükségünk, a városig mehetünk, hogy beszerezzük. Ma már nincs lehetetlen, hosszúlejaratú kölcsönökkel lassan a Holdra is kirándulhatunk. Hogy lehet az, hogy lelki téren nem lehet kölcsönözni? És nagy

ámulatunkra, tényleg nem lehet. Sem hitet, sem templomba járást, sem úrvacsorázást, sem jócselekedetet, sem mosolyt, sem megadott segítséget, sem elmondott imádságot, semmit, ami lelki, nem lehet kölcsönkérni. Ha mindezekkel a lámpásunkat tápláljuk, akkor jó, ha nem szaladgálhatunk, Indiáig is elmehetünk, úgysem kapunk kölcsön egy fikarcnyi hitet sem. Mert lehetetlen. Tetszik, nem tetszik, ez az Isten rendje. És vagy magunkévá tesszük, vagy viseljük balgaságunk következményeit.

5. Mert a vőlegény, ha *késve* is, de eljön. És a rendet, időt ő diktálja. Mi csak engedelmeskedünk. Sajnos a példázat szerint csak fele ment be a várakozóknak. Gyülekezetünkre nézve azt mondhatnánk, hogy nem is rossz arány, figyelembe véve, hogy a gyülekezet fele még az ünnepekre sem jön el igét hallgatni, Bibliát pedig 10 százalék, ha olvas. Ne csapjanak be a példázatbeli arányok, mert ez nem általánosítható. Ha csak egy komoly hívő marad a faluban, csak az fog üdvözülni, a többi nem. Ne reménykedjünk hiába. Éljek úgy, hogy sem a feleségem, sem a férjem, sem a gyerekeim ne kelljen örökre elszakadjan tőlem. Még abban az esetben is fájdalmas ez, ha hónapokig történik, hát még ha egy örökkévalóság választ majd el. Rettenetes lenne.

6. Él j úgy, hogy sem neked, sem családodnak, sem rokonaidnak, senkinek a te kördőből ne kelljen majd meghallani a vérfagyasztó ítéletet: NEM ismerlek! Mert ennél rettenetesebb nincs, mint az, ha Isten azt mondja, NEM ismerlek. Még a földön is fájdalmas, ha ismerősök, barátok, falubeliek valamikor letagadják, hogy ismernek. Hát még ha Isten mondja ezt. Hogy soha ne kelljen ezt meghallanod, fogadd meg ma a tánácsot: Igazítsd órádat Isten órájához! Ámen.

Lészai Lehel

Kolozsvár

A meggyógyított beteg kislány, avagy fiak és ebfajzatok

Alapige: Márk 7,24–30

Bibliaalvasás: Róma 2,11–16

Ebben a fejezetben az első 23 vers arról szól, hogy a Jeruzsálemből jött farizeusok és írástudók a törvényről, pontosabban a rituális tisztálkodásról és a hívő atyai hagyományokról vitatkoznak Jézussal (ne feledjük, hogy félpogány földön vagyunk, Genezáretben). Mai igazsakaságunkban pedig arról van szó, hogy egy pogány asszony keresi fel Jézust, mert meg van szorulva. A törvényt aprólékosan betartó farizeusok és írástudók nem találják meg Jézusban azt, akit meglel a törvény ismerete nélkül élő pogány asszony. Két véglet tárul szemünk elé: törvénytisztelő zsidó férfiak és egy törvénytől elszakadt pogány asszony. Mindkét fél Jézust keresi, áldoz is a találkozás létrejöttéért, mert hosszabb-rövidebb utat tesz meg. A farizeusok és írástudók több mint 120 km távolságból keresik fel a Mestert, ami háromnapi gyaloglást jelent, míg az asszony közelebről érkezik, körülbelül 20 km-t, mintegy négy órát gyalogolva. A farizeusok a vének hagyományainak betartását kérik számon, míg Jézus emberek parancsolatainak és hagyományainak nevezi azokat, amelyek ellentétesek Isten parancsolataival. Nem feledkezhetünk meg arról, hogy a szigorú farizeusok legjobb szándékuk, akaratuk és erejük szerint tisztelték Istent, mégis valahol elvették a dolgot. Ez figyelmeztetés minden megtért, Istent komolyan vevő ember számára: nehogy ebbe a csapdába essünk, amelyben betartjuk az Isten parancsolataiból leszűrt emberi parancsolatokat, előírásokat, hívő hagyományainkat, miközben nem értjük Jézust, aki egyenesen Istentől jött és felkínálja

nekünk az üdvösséget, melyre olyannyira vágyódunk. Az asszony más hagyományból közeledik, és egyből megérkezik. Felsejlik lelki szemünk előtt az az ige, hogy: „nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené” (Róm 9,16). Sokszor nagyon akarunk, kitartóan futunk, olyan izzadságszagúan, erőltetetten akarunk üdvözülni. Gyakran olyan görcsösen akarunk Istenhez kerülni, hogy távol sodródunk tőle. Nem arról van szó, hogy nem kell akarni és nem kell futni, hanem arról, hogy mindkétben számoljunk azzal, aki tud könyörülni, meg tudja áldani akarásunkat és futásunkat. Lássuk viszont a mai történetet is.

1. Jézus titokban Genezáretből Tírusz vidékére utazik (24. v.)

Az első dolog, amit megtudunk Jézusról, hogy onnan (Mk 6,53 alapján Genezáretről van szó) Tírusz vidékére utazik. Hogyha egy térképen szeretnénk mindezt elképzelni, akkor emlékeznünk kell, hogy Márk csak annyit mond el evangéliuma elején, hogy Jézus a galileai Názáretből megy a Jordánhoz Jánost felkeresni, hogy megkeresztelkedjen (kelet felé halad). Galilea északon fekszik, a Földközi-tenger keleti partján. Genezáret még északabbra fekszik, onnan pedig Tírusz vidékét keresi fel, tehát halad észak-nyugat felé. Néhány szó Tíruszról, hogy értsük a történelmi körülményeket, amelyek terhelik ezt a látogatást. Tírusz régebbi neve Fönícia volt, Jézabel, a szidóniak királylányának otthona, aki Illés próféta idejében prófétái és gyakorlata által pogánnyá változtatta Izrael északi királyságát (1Kir 16,31–32). Pogányok által lakott területről van szó Jézus idejében is. A Krisztus utáni második században is Tírusz Izrael ellen harcolt. Josephus Flavius úgy nyilatkozott a tírusziakról, hogy „közismerten a legádázabb ellenségünk” Korábban is éltek pogányok a zsidók szomszédságában, de a tírusziak hírhedten felülhaladtak minden ismeretet a pogányságot illetően. Tírusz mai neve Libanon. A zsidók azt várták a Messiástól, hogy győzze le és űzze el a pogányokat. Azzal, hogy Jézus ellátogat egy ilyen vidékre, messze kitágítja a Messiásról alkotott elvárásokat.

Jézus nem akarja, hogy kitudódjék ottléte. Mindezt ma így fejeznénk ki idegen szóval, hogy inkognitóban utazik. Ez a világ arról szól, hogy az emberek, a közvélemény tudjon rólunk. Sokszor azért öltözködünk vagy sminkelünk harsányan, hogy felfigyeljenek ránk. A cipőnket be sem fűzzük, a nadrágunk folyik le rólunk, a köldökünk kint van, a pulóverünk véletlenül sem takarhatja a derekunkat, borús időben is napszemüveget hordunk, a kesztyűnknek nincsenek ujjai, a nadrágtartónk a térdünkön lóg lazán, a hajunk minden irányba zselézve, mert így menő. Azért hangoskodunk, követelözünk, kikérjük magunknak, mert fontosnak képzeljük, tartjuk és tudjuk magunkat. Nekünk, keresztyéneknek is vannak trükkjeink, amelyek segítségével kiéljük ezeket az indítatókat. Például nyugaton azt láttam, hogy ha valaki egy széklet ajándékozott a gyülekezetnek, akkor egy kis fém lapocskát szereltetett rá a nevével és ezzel a mágikusan ható szóval: „adományozta” Szeretjük a nevünket hallani a szószékről (ilyen összeget adott, ezt és ezt adományozta, ajánlotta fel). Ez a keresztyén hiúság egyik megnyilvánulási formája. Nemrég volt választási kampány, és figyeltem, hogy a politikusok miként próbáltak kihasználni minden egyes eseményt, hogy megjelenjenek, szóljanak tömegrendezvényeken, az emberek lássák-hallják őket, és ezáltal szavazatokat nyerjenek. (Nemrég hallottam, hogy egy magyar szavazat 96 eurócentbe került az RMDSZ-nek.) Mindezzel szemben azt látjuk, hogy Jézus nem akarja, hogy tudjanak róla, mert nem szenved feltűnési viselkedésben. A világ legfontosabb üzenetét hozta, de nem reklámhadjárat-tal próbálja közhírré tenni. Elhallgatná kiletét, titokban tartaná, de nem sikerül.

Miért vonul ismeretlenül pogány vidékre? Sokan azt válaszolják, hogy azért, mert Galileában sikertelen volt, és a pogányokhoz akar fordulni. A pogány asszonnyal való

beszélgetésben viszont ő maga utal arra, hogy előbb a zsidóknak kell hirdetni az evangéliumot (Mk 7,27). A tanítványok sorozatosan félreismerik küldetését, Galileában támadásoknak van kitéve, ezért talán érthető, hogy félrevonul, keresi a magányt, a támadásmentes időt.

2. A pogány úriasszony kérése (25–26. v.)

Jóllehet Jézus titokban akarta tartani jelenlétét Tírusz ellenséges pogány vidékén, nem sikerült neki. Bement egy házba – ami Márk evangéliumában általában a csodák és az igehirdetések színhelye –, de a híre innen is hamar elterjedt. Egy asszonyról olvassunk, aki valahogy azonnal tudomást szerez ottlétéről, és fel is keresi őt kérésével. Néhány dolgot kell elmondanunk erről a nőről, ahogyan Márk is teszi hallgatóinak. Először arról szerzünk tudomást, hogy ennek az asszonynak van egy beteg kislánya. Márk azt írja, hogy tisztátalan lélek volt benne, illetve ördög, démon, gonosz lélek uralta életét. Ez az alaphelyzet, ami arra sarkallja a kétségbeesett anyát, hogy minden akadályt leküzdve felkeresse azt, akitől megoldást remél. Márk fokozásképpen három dolgot mond el róla: nő, görög és szirofönciai. Egy nőről van szó, akinek társaságában nem mutatkozott valamit is magára adó zsidó rabbi, szóba sem állt vele, szóra sem méltatta volna. Görög is volt, ami nem föltétlenül etnikai meghatározást jelent, hanem a pogányokat is jelölte. És végül szirofönciai, Tírusz vidékéről, ami megátalkodott ellenséget jelentett a zsidó ember számára. Ezzel a nem kívánt batyúval, és kislánya betegségének terhével közeledik az asszony. Férjéről nem történik említés, lehet, hogy már elhunyt, az asszony pedig özvegy.

Azt olvassuk róla, hogy Jézus lába elé borult, ami a tisztelet és megalázkodás kifejezése volt. Előtte két másik emberről olvassuk ugyanezt Márk evangéliumában, akik közül az egyik történetesen pogány férfi (a gadarai megszállott – 5,6), a másik pedig zsidó férfi volt, Jairus (5,23). Eddig úgy képzeltem el ezt a történetet, hogy itt van egy szerencsétlen asszony, akinek leánykáját gonoszul gyötri valamilyen tisztátalan lélek, ezért megtörve odakényszerül a fiatal zsidó rabbi elé, hogy gyógyulást nyerjen a kislánya. Többet olvasva erről a történetről úgy tűnik, hogy sok mindent tudhatunk meg, vagy legalábbis sejthetünk erről a nőről. Tüzetesebben vizsgálódva arra a feltételezésre és következtetésre jutottam, hogy itt egy értelmes, nemes eredettel rendelkező, anyagiilag jól álló, művelt hölgyről van szó, ami még inkább értékesebbé teszi azt a viszonyulást, amelyet tanúsít. Miből lehet minderre következtetni? A 25. és 26. versben kétszer fordul elő az „asszony” jelző, ráadásul másodszor ellentétes kötőszóval bevezetve az eredeti szövegben, ami utalás lehet kiemelkedő társadalmi helyzetére. A 26. versben fel van jegyezve, hogy görög volt, ami olyan pogány hölgyet jelentett, aki elsajátította a görög nyelvet és kultúrát, tehát egy művelt személyről van szó. A 28. versben Márk azt írja róla az eredeti szöveg szerint, hogy válaszol Jézusnak mondván, tehát kétszer használnál hasonló értelmű igét, ez pedig emelkedett retorikai stílusra utal, amely csak Poncius Pilátus esetében fordul elő (műveltségre és értelemre utal) az evangéliumban (15,9). Végül pedig a 30. versben arról szerezhetünk tudomást, hogy lánya „ágyon” fekszik, ami étkezésre is használt díványt, kanapét vagy pamlagot jelöl (lásd még 2Kir 4,32 történetében a súnémi asszony fiát), ellentétben a béna ember matracával, ami a szegények fekvőhelye volt (Mk 2,1–12), és ez is finoman árulkodik a hölgy anyagi helyzetéről. Ezek után még szembetűnőbb, hogy ez a választékos, művelt, okos és jól szituált hölgy az ellenségéhez fordul segítségért. Helyzete sok mindenben hasonlít egy másik, szintén szirofönciai asszonyéhoz (1Kir 17,7–24), akit sareptai özvegyként ismerünk. A párhuzam szembetűnő, mert Illés és Jézus is találkoznak egy-egy tehetős (özvegy) asszony-

nyal, akik nagy szükségben vannak, akiknek meggyógyítják gyermeküket, és mindez Szírofönicijában játszódik le.

3. Jézus válaszai (27--30. v.)

Jézus ellenséges területen jár és ellenségesen válaszol. Első válaszában kezdete csupán türelemre int, de a vége egyenesen mellbe vág. Metaforájának lényege, hogy az előkelő pogány asszonyt kutyának nevezi. Egyesek azzal próbálják enyhíteni a helyzetet, hogy a környező keleti népeknél pozitív értelemben is emlegették a kutyát, mint például Mezopotámiában, Egyiptomban, Asszíriában, Babilóniában, vagy éppen az Amarna-i levélben. Ennek ellenére Izraelben negatív töltettel bírt a kutya emlegetése, tisztátalan állatnak tartották, mert szeméttel és dögökkel táplálkozott. Ezen az sem segít túlságosan, hogy a történetben nem egy ápolatlan, utcán ögyelgő korcsról van szó, hanem egy házi ölebről. Miért illette Jézus ezzel az egyik legsértőbb jelzővel az asszonyt? A zsidók általában úgy beszéltek a pogányokról, mint megvetett kutyákról. Utólag nehéz eldönteni, hogy Jézus csak vizsgáztatta az asszonyt, vagy tényleg vissza akarta utasítani, de a kitartása miatt megváltoztatta álláspontját. Válaszában Jézus utal a vérszerinti gyermekekre, akiknek elsőbbségük van, akiket jól kell lakatni (a szöveg szerint nem csupán étkezésről van szó, hanem jóllakásig való táplálásról). A mondatot valamilyest enyhíti az „először” határozószó, mert akkor már nem visszautasításként kell olvasni, hanem úgy, hogy a kutyák étkezési ideje is elkövetkezik, de első a gyermekek. Hogyha ki szeretnének élezni ezt a kérdést, akkor így kell fogalmaznunk: Jézus a gyermekekhez, vagy a kutyákhoz küldetett? A választ itt is, és máshol is Jézus adja meg: a gyermekek élveznek elsőbbséget.

Erre azt lehetne mondani, hogy az asszony vérig sértődve kirohanhatna, mivel semmire sem megy ezzel a fiatal, ellenszenves zsidó rabbival. De azt látjuk, hogy teljesen másképp viselkedik. Egy pillanatig sem kérdőjelezi meg Jézus igazát, de a magától sem tágít. Abban a korban már az is nagy merészségnek számított, hogy egy pogány nő megszólítson egy zsidó rabbit, nemhogy válaszoljon is neki, sőt, végül diadalmaskodjon. Nem ezt várták Márk olvasói. Az asszony elfogadja Jézus érvélését, egyetértvén azzal, hogy a zsidók, mint választott nemzetiség, elsőbbséget élveznek a pogányokkal szemben, de ő úgy gondolja, hogy Isten megváltó tervéből nem hiányozhatnak a pogányok sem, és az ő pogány, beteg, megszállott kislánya sem. Ezért merészen és alázatosan azt mondja, hogy rendben van, ha kutyának, pogánynak nevezte, nem is kell elvenni a gyermekek kenyerét, az üdvösséget, míg a kiválasztottak meg nem elégtétlenek, de arról nem tudok lemondani, hogy a pogányok is ehhez a háztartáshoz tartoznak, és az asztal alatt ott várják a morzsákat, amelyek járnak nekik (a gyermekek táplálni szokták az ebeiket). Fontos felfigyelnünk itt egy nyelvészeti lehetőségre, ami teológiai lényegét is hordoz. Amikor Jézus a gyermekekről beszél, akkor olyan szót használ az eredeti szövegben, ami vérszerinti leszármazottakra utal, az asszony pedig válaszában ugyanerre a kategóriára egy másik szót használ, ami egyaránt utalhat gyermekekre is és a háztartásban jelenlevő (rab)szolgára is. Ez a jelentésbővítés utal az asszony felfogására, és megszegyeníti a tanítványokat. A tanítványok már hosszabb ideje járnak Jézussal, de folyamatosan úgy tűnik, hogy nem értik mesterük küldetését, most pedig megjelenik egy asszony, aki második mondatában tanújelét adja annak, hogy érti Jézust, hozzá intézett mondatait, sőt küldetését is. „Uram”-nak szólítja Jézust, ami jelenthet udvariassági formát, vagy/és Jézusban az Üdvözítő felismerését.

Jézus fontossági sorrendet állít fel küldetését illetően az asszonnak mondott válaszában, mégis ezt a sorrendet most figyelmen kívül hagyja, mert azonnal meggyógyítja a beteg leánykát. Az asztalról lehulló morzsa felidéz egy másik történetet, Lázár és a

gazdag ember történetét (Lk 16,21). Innen is érthető, hogy a kutyák nemcsak a pogányokkal helyettesíthetők be, hanem a szegényekkel, kismumizettekkel és nélkülözőkkel is. Amit a koldus Lázár nem várhat el a gazdától, azt az asszony elvárja Jézustól és meg is kapja.

Jézusnak egy második mondata is van az asszonyhoz. Az első egy (látszólag lealacsonyító) elutasítás volt, a második egy elismerés, mely válasz, imameghallgatás is egyben. Ez a nemes asszony nem büszke, engedi, hogy megszólítsa őt Jézus szava és példázata. Jézus metaforájára egy ellenmetaforával válaszol. Ez az asszony az első személy Márk evangéliumában, aki megérti Jézus hozzá intézett szavait. A példázatban, a beszélgetésben találkozunk az élő Istennel, akivel küzd, mint Jákób (1Móz 32,28), és győz. Győz, mert hagyja magát legyőzteni, és Jézus győztesnek kiáltja ki. Jézus múlt időt használ, amikor kijelenti, hogy az asszony alázatos és eszes válaszáért már elhagyta az ördög a leányát. A kegyelem, a gyógyulás megelőzte a kérést, de nem tette feleslegessé azt. Az asszony hazaérve meggyőződik, hogy valóban meggyógyult a kislánya.

Fel kell vetnünk a kérdést, hogy kivel azonosulunk ebben a történetben? Hogyha Jézussal, akkor arra tanít minket, hogy el kell hagyni a talán veszedelmes, de az ismertség által mégis biztosnak tűnő helyünket, szokásainkat, ki kell lépni az ellenséges ismeretlenbe, el kell menni a lenézettekhez, kizsájtottakhoz és megvetettekhez, mert ők is várják a gyógyulást, a megoldást, az ige eligazító fényét. Amennyiben az asszonnyal azonosulunk, megtanulhatjuk, hogy harcolni kell, érvelni, tenni szeretteinkért, mert az igaz, hogy Jézus távolról űzi ki az ördögöt, anélkül, hogy elmenne hozzájuk, de a nő közbenjárása nélkül mégsem következne be a gyógyulás. Esetleg azonosulhatunk a beteg, megszállott kislánnyal is, aki meg sem szólal a történetben, talán nem is tud a megködtözöttsége miatt, de akinek élete arról beszél, hogy nem kell véglegesen kétségbeesni, lemondani mindenről, mert van esély a gyógyulásra és a szabadulásra. Ámen.

Tordai Tünde

Pestszentlőrinc–Kossuth-tér

Krisztussal a viharban

Alapige: Márk 4,35–40

Bibliavetítés: Zsoltárok 91

Kedves Testvéreim!

Ennek a történetnek a helyszíne is Galilea, a Galileai-tenger, az a hely, ahol Jézus felnőtt, ahol munkálkodott, tanítványokat gyűjtött, s hirdette Isten országát. Újra egy csodának vagyunk itt a tanúi, egy olyan eseménynek, amit a logika, az emberi ész nem tud felfogni, megérteni. Számunkra, ma élő emberek számára is megfoghatatlanok ezek a csodák, pedig mi tudjuk, hogy Jézus Isten Fia volt, isteni ereje, hatalma mutatkozott meg csodáiban. Ezt a nagy titkot akkor még nagyon kevesen tudták bizonyosan, a tanítványok is inkább csak sejtették, érezték, hogy egy rendkívüli egyéniség jár közöttük.

Nekünk már teljesebb ismeretünk van, mégis sok ember ma is felteszi a kérdést: vajon mindez igaz, mindez lehetséges, s ha igen, hogyan. Pedig, testvéreim, nem ez az igazán nagy csoda Jézus messiási munkájában. Nem az az igazán nagy csoda, hogy Jézus a tengeren járt, lecsendesítette a vihart, megvendégelt 5000 embert, beteget gyógyított, halottakat támasztott fel. Nem ezek az igazán nagy csodák, hiszen ő énekel és földnek Ura, az Ő hatalma alatt áll a mindenség, természetes, hogy mindezeket meg tudja tenni. Az igazán nagy csoda az, hogy Ő Isten létére emberré lett, felvette a mi gyalgó portestünket annak minden nyűgével, odahagyta a mennyi dicsőségét, s eljött

közénk. Az az igazán nagy csoda, hogy odaállt Kajafás és Pilátus elé, engedte magát megkötözni, arcul ütni, keresztre feszíteni miérettünk. Ez a csoda felette áll és elhomályosít minden egyebet. Az csak természetes, hogy ennek az örökkévaló Úrnak engedelmeskedik a szél, a bőszen habok és hullámok.

Nagyon sokatmondó és tanulságos a mi számunkra ebben a történetben a tanítványok magatartása. Nem mindenik tanítványnak ismerjük a foglalkozását, de azt tudjuk, hogy Péter és András biztosan halászok voltak, sőt, Jakabot és Jánost, a Zebedeus fiait is a halászháló mellől hívta el az Úr a szolgálatra. Ezek az emberek jól ismerték a tengert, szokva voltak a tenger viszontagságaihoz. Ha ők megrémültek a viharban, akkor az valóban erős lehetett, tényleg életveszélyben voltak. Jézus pedig aludt, látszólag közömbösséget mutatott. Mégis különös ezeknek a tanítványoknak a kishitűsége. Annyi csodát átéltek már Jézus közelében, érezték, sejtették, hogy nem mindennapi személy van mellettük, mégis elrémültek. Nem ismerünk-e, testvéreim, magunkra ezekben a tanítványokban? Tudjuk, Jézus megígérte, velünk van minden napon a világ végezetéig. Tudjuk, hogy Isten nem hagyja el az övéit a bajban, hisz ő nemcsak Teremtőnk, de Gondviselőnk is. Nem úgy van, ahogy *Az ember tragédiájában* Madách írja: „a gép forog, az alkotó pihen...” A mi Alkotónk nem pihen. Azt olvassuk a Szentírásban, hogy nem alszik, nem szunnyad el a mi őrizőnk, s ez valóban így van. Tudjuk, hogy semmi nem választhat el a mi Teremtőnkől, mégis, ha a bajban nem érkezik azonnal a segítség, ha az imáinkra nem válaszol Isten rögtön, mi is hittinket veszítjük, nem látszik meg rajtunk a töretlen bizalom.

Mennyivel különbek voltak az Ószövetség idején Dániel és barátai. Sidrák, Misák és Abednégo nem borult le a Nabukodonozor király által állíttatott állószobor előtt, mert tudták, hogy ez bálványimádás és hatalmas bűn az egy igaz Isten előtt. Büntetésből Nabukodonozor tüzes kemencébe vettette a három ifjút, de ők el tudták mondani akkor is: „Van nekünk Istenünk, akit mi tisztelünk: Ő ki tud minket szabadítani az izzó tüzes kemencéből, és ki tud szabadítani a te kezedből is, ó király! De ha nem tenné is... mi a te isteneidet nem tiszteljük, és nem hódolunk az aranyszobor előtt, amelyet felállíttatál!” (Dán 3,17–18) Ez a három ifjú ebben a nehéz helyzetben fényes bizonyosságot tett az ő hitéről, töretlen bizalmáról, arról, hogy aki Istené, az nem esik kétségbe, bármilyen nagy is a veszély, mert Isten nagyobb mindennél. Aztán ott van magának Dánielnek a példája. Dárius király parancsba adta, hogy harminc napon át senki nem könyöröghet semmiért Istenhez, egyedül őhöz, ugyanis Dárius magát istennek tartotta. Dániel dacolt ezzel a királyi rendelettel, neki egy Istene volt, a királyt nem tudta istenként tisztelni. Dárius büntetésből az oroszlánok elé vettette az Úr emberét, de Dániel ezt is vállalta, hisz tudta, ha az Úr akarja, be tudja fogni az oroszlánok száját is, neki pedig nem esik bántódása.

Ezekkel a fényes ószövetségi példákkal szemben ezek a tanítványok itt a viharban kissé meginogtak. Igaz ugyan, hogy még így is jó helyre folyamodtak a bajban, hisz Jézushoz mentek, az egyedüli segítséghez, de hitük, bizalmuk nem volt töretlen. Jézus ezért megdorgálta tanítványait: „Miért féltek ennyire? Miért nincs hitetek?” (Mk 4,40) Talán, Testvéreim, sokszor nekünk is ezt mondaná Jézus: miért féltek, miért vagytok kicsiny hittiek, hisz „ha Isten velünk, kicsoda ellenünk” (Róm 8,31), embereknel ugyan lehetetlen, de Istennél minden lehetséges. Az Urat hívd segítségül!

Mi nem utazgatunk tengeren, nem hajózunk, ez a történet mégis nekünk szól, bennünket is érint. Sokszor a mi életünk is ilyen bőszen, tajtékozó, háborgó tenger. Olyan sokszor odalesz a békességünk, inog az életünk hajója. Valahányszor betegség ér bennünket, vagy arat a halál körülöttünk, valahányszor elveszítünk valakit, kilép az életünkől egy-egy kedves személy, valahányszor kudarc, megpróbáltatás ér bennünket, mi mindig

úgy érezzük, elveszünk, elborítanak a hullámok, süllyed életünk hajója. Milyen jó lenne ilyenkor Jézusba kapaszkodni, őt hívni segítségül, hisz aki a Galileai-tengert egyetlen szavával le tudta csendesíteni, az le tudja csendesíteni a mi belső viharainkat is, az nekünk égi békességet, megnyugvást tud adni. Milyen kár, hogy sokszor mégsem Jézus-hoz menekülünk, nem Őt hívjuk segítségül. Pedig valóban úgy van, ahogy a nagy egyházatya, Ágoston mondta: „Nyugtalan a mi szívünk, amíg nem nyugszik Tebenned, ó Isten...” Hiába keresünk máshol orvosságot, egyedül Istennél van az, Isten pedig felkínálja nekünk. Nem hiába mondja az Úr Jézus az övéinek búcsúzóul: „Békességet hagyok nektek, az én békességemet adom nektek, de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, ne is csüggedjen...” (Jn 14,27)

Isten nem hagy el a viharban, életünk háborgó tengerén nem egyedül járunk, mikor életünk a legnehezebb szakaszhoz érkezik, az Úr a vállain hordoz bennünket. Olyan szépen áll előttünk a 91. zsoltár biztatásában is: „Mivel ragaszkodik hozzám, megmenntem őt, oltalmazom, mert ismeri nevemet. Ha kiált hozzám, meghallgatom, vele leszek a nyomorúságban, kiragadom onnan és megdicsőítem őt. Megelégitem hosszú élettel, gyönyörködhet szabadtársaságban.” Tanuljuk meg ebből a történetből ezt a legfontosabb igazságot: a viharban forduljunk az Úrhoz, kapaszkodjunk az Ő kezébe úgy, akár egy gyermekkéz a felnőttébe. Ámen.

Ki mit veszít...?

Egy ateista professzor nagy gúnyos előadást tartott diákjainak arról, hogy milyen balgák azok, akik a mai modern világban még mindig azt hiszik, hogy van Isten és hogy a Biblia ennek az Istennek az üzenete. A hallgatóság kellő érdeklődéssel figyelte a professzor fejtegetéseit, ki ezen felbuzdulva kihívást intézett az Istenhez ezekkel a szavakkal: „Kihívom őt, hogy ha van, akkor itt e helyen üssön agyon!”

Mikor nem történt semmi, diadalmasan felkiáltott: „Látjátok, nincs Isten!”

Erre egy diáklány felállt és így szólt: „Professzor úr, én nem tudok az ön tudásával versenyre kelni és nem is óhajtok. De engedje meg nekem, hogy egy kérdést intézzek önhöz. Én kora gyermekségemtől fogva Krisztus-hívó vagyok. Örülök annak, hogy van örök életem, szeretem a Bibliát olvasni, mert üzenetei mindenkor segítséget és bátorítást nyújtanak. Ha meghalok, és úgy találom, hogy mégsincs Jézus, hogy Ő nem az Isten fia, hogy nincs üdvösség és mennyország – Professzor úr! –, mit veszíték el azzal, hogy hittem?”

A teremben síri csend lett, a hallgatók azonnal felfogták a diáklány kérdésének logikáját. Az előadó némi vonakodás után zavartan azt mondta: „Nem – nem hinném, hogy veszítene valamit...”

A diáklány újra megszólalt: „Professzor úr, hadd kérdezzek még egyet. Amikor itt lesz az ideje, hogy ön meghaljon, és ön felfedezi, hogy mégis van Isten, hogy Jézus az Ő fia, és van üdvösség és van mennyország – ön mit fog akkor veszíteni?”

Az istentagadó professzor néma maradt. Erre nem volt válasza...

Prédikációk advent első vasárnapjára

Lukács Margit Melinda

Magyarbikal

Kire várunk és hogyan várunk?

Alapige: János 1,9–14

Bibliolvasás: János 1,1–18

Kedves testvéreim! Egy örömhír átadásával kell kezdenem ezt a mai napot. Az örömhír nektek szól, az üzenet pedig így hangzik: Isten betöltötte a nekünk tett ígérését.

Isten számtalanszor szólott az emberhez az évezredek folyamán. Már az első emberpárral személyesen beszélt, de beszélt Káinnal, Mózással, Illéssel, Akhábbal, Dáviddal, és fel nem tudnám sorolni, hogy Isten hány emberrel beszélt már. De nemcsak beszélt, hanem üzent is, levelet is írt nekik. Mi is olvashatjuk az Ő üzenetét, levelét, valahányszor a Szentírást kinyitjuk. Istennek élő szavát úgy nevezzük, hogy Ige. A Szentírást Isten írott Igéjének nevezzük. Isten beteljesült ígérését pedig megtestesült Igének nevezzük, aki nem más, mint Jézus Krisztus.

Isten régen megígérte már az embernek, hogy megmenti, hogy majd küld valakit, aki megváltja az embert bűnéből és engedetlenségéből. Most pedig az az örömezenet számunkra, hogy Isten beteljesítette az Ő ígérését. Milyen jó, hogy Isten ígéreteiben bízhatunk. Ő nemcsak elmondja egy-egy embernek, hanem le is írja, hogy minél többen hozzáférjenek. Nemcsak elmondja, de be is teljesíti. Ezért kell bízunk Istenünk minden szavában, mert Ő nem a szavak Istene, hanem a tetteké, amit megígér, meg is cselekszi.

Ki az, Akit Isten elküldött?

Az első dolog, amit megtudunk Róla az az, hogy nem rabja az időnek. János apostol így fogalmazza ezt meg: „Kezdetben volt.” Emberi ésszel szinte felfoghatatlan, hiszen mi ahhoz vagyunk szokva, hogy mindennek van kezdete és van vége, minden megszületik vagy létrejön, és meghal vagy vége lesz. Az apostol ezzel szemben olyan Valakiről beszél, aki mindig volt, és mindig lesz. Nincs az idő korlátai közé szorítva. Rajta nem fognak az évek, nem gyengül, nem öregszik, mindig ugyanaz.

Milyen biztató érzés ez a mai változó világban, a mai bizonytalanságban. Emberek egyik percről a másikra veszítik el lábuk alatt a talajt, mert hirtelen meghal valaki a családban, vagy elveszítik az egészségüket, vagy elveszítik az anyagi jólétet, vagy munkahelyet, vagy bármit, ami eddig biztonságot nyújtott. Minden változás ellenére van Valaki, aki mindig volt, aki mindig lesz, akire bármikor lehet számítani, mert: „Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz.” (Zsid 13,8)

Másodszor, azt olvashatjuk Róla, hogy: „Minden Őáltala lett, és Nála nélkül semmi sem lett, ami lett.” Vagyis Jézus Krisztus maga is résztvevője a teremtésnek. Olyan hatalmas van, amivel teremtette a világot, amivel kézben tartja és igazgatja, méltán nevezhető királyok Királyának és urak Urának. Sőt azt is elmondhatjuk Róla, hogy ma sem történik semmi olyan dolog, amiről Ő ne tudna. Bármilyen történik velünk, Ő mindenről tud, ismeri életünk minden részletét, fájdalmainkat, örömeinket, félelmeinket és teherbírársunkat.

Harmadszor, azt halljuk Róla, hogy Ő maga volt Isten. Azt halljuk tehát Róla, hogy a mi Megváltónk, akit Isten elküldött a mi megváltásunkra, megtartásunkra, nem más, mint maga Isten. Jézus Krisztus mindenben egy volt az Atyával. Isten tehát Önmagát adta a mi megváltásunkra. Valaki egyszer úgy fogalmazott, hogy Isten a szívet adta

értünk. Ennyire fontosak lennének Istennek? Ilyen nagyra értékeli bennünket, hogy önmagából ad egy darabot, hogy minket magához vehessen? Igen, Isten szeretete ilyen mérhetetlen az ember iránt. Pál apostol azt mondja a filippibeli gyülekezetnek, hogy: Jézus „nem tekintette zsákmánynak azt, hogy Ő az Istennel egyenlő, hanem önmagát megüresíté, szolgai formát vévén föl...” (Fil 2,6–7)

Hogyan várjuk a Messiást?

Miután láttuk azt, hogy Isten önmagát adta értünk, vizsgáljuk meg azt, hogy mi hogyan fogadjuk Jézust?

János nagyon érzékletesen írja le, hogy milyen Jézus eljövetele a világba. Úgy írja János, hogy a világ a sötétségben leledzik, Jézus jövetele pedig egy fénycsóva, ami megvilágítja ezt a sötétséget. Igen ám, de a világosságot nem tudjuk mindig befogadni. Szeretjük a világosságot, hasznos, az élő szervezet lételeme, ennek ellenére mégsem könnyű elfogadni azt a világosságot, ami hirtelen mindent megvilágít. Ha éjszakai alvás közben valaki felkapcsolja a villanyt, az ember első reakciója az, hogy hunyorítani kezd, mert nem tudja befogadni a hirtelen támadt fényt.

A fény, a világosság sok mindent napvilágra hoz. Egy elzárt, lesötétített szobában nem látszik a por, nem látszik a rendetlenség, a szemét és a pókháló. Azonban ha elhúzzuk a sötétítőt, a szobába beárad a fény, rögtön meglátszik, mit kell a helyére rakni, mi az, amit ki kell dobni. Néha a belső nagytakarítás fáradtsággal és fájdalommal jár.

Ez a világosság azért gyűlt, hogy másokat is világossággá tegyen. Olyan, mint egy gyertya, amely elindul, hogy meggyújtsa a többi kis gyertyákat. A te gyertyád csak úgy tudja ez a fény meggyújtani, ha engeded, ha odatartod a magad gyertyáját, a magad életét.

Jézus a maga fényével először téged világosít meg. Megvilágítja az életünket, a szobánkat, hogy sok mindent meglássunk, amit a helyére kell tenni, amit ki kell dobni, amiről le kell mondani, amiért bocsánatot kell kérni. Miután téged megvilágosított, képessé tesz arra, hogy te is gyertyaként ragyogjál.

Mit nyersz Jézussal?

János azt mondja, hogy akik befogadják Jézust, azoknak hatalmat ad arra, hogy Isten fiaivá legyenek. Isten fiaivá, saját gyermekeivé fogad minket.

Nagyon sok ember érzi magát gazdátlanak. Sokszor érzik úgy az emberek, hogy magukra maradtak, mintha teljesen magukban lennének ezen a világon, teljesen egyedül kellene megküzdödni mindennel, ami éri őket. Annyira eluralkodik a magányosság érzése az emberiségen, hogy egyre inkább elszigetelődik, bezárkózik, még inkább magára marad ő maga is és embertársa is. Most pedig Isten örömmüzenete hangzik felénk, hogy nem kell egyedül, magunkra maradva élnünk az életünket, mert van Gazdánk, van Urunk. Jézus ennél tovább megy és azt mondja, hogy nem szolgáljátok már, hanem barátok (Jn 15,15). Még ennél is tovább megy és azt mondja, hogy fiai, gyermekei lehetünk. Milyen jó, hogy ilyen szerető, befogadó, gondviselő Atyánk van.

Isten gyermekeinek lenni azonban még ennél is sokkal többet jelent. Azt jelenti, hogy örökségünk is van. „Ha pedig gyermekek, örökösök is, örökösei Istennek, örökös-társai pedig Krisztusnak.” (Róm 8,17) Olyan dolgot örökölhettünk, ami arányos Isten nagyságával. Isten országának, az örökkévalóságnak az örökösei lehetünk. Ki ne akarná magának ezt az örökséget? Ehhez az örökséghez az út azonban csak Jézus Krisztuson keresztül vezet.

Mindezek ismeretében készüljünk ennek a Királynak a jövetelére és befogadására. Ámen.

Kezdetben

Alapige: János 1,1–4
Bibliaalvasás: Róma 8,18–25

Minden advent első vasárnapján egy különös kezdetnek vagyunk a tanúi. Úgy is mondhatnánk – az egyházi esztendő beosztása szerint –, hogy új évbe lépünk. Ez nem földi időhöz és naptárhoz, hanem egy élő személyhez kötött új kezdet. Az a kezdet, Akiről János az evangéliuma első sorában beszél. Itt az eredeti görög kifejezés nagyon tág értelmű, ami nemcsak a kezdetet jelenti, hanem ennél sokkal többet. Jelenti az őst, valaminek az alapját, eredetét, egy csatarendnek az elejét, egy sornak a kezdetét.

Különös kezdetről beszél János, amire most, advent első vasárnapján szeretnénk ráhangolódni azért, hogy átéljük egy új kezdetnek a csodáját. Mindezt azért, hogy a mi megrendült életünk visszakerüljön arra az igazi őst-alapra, akit Pál a korinthusi levélben megnevez: Jézus Krisztus.

A Bibliában háromféle kezdetről van szó. Az Ószövetség is ugyanazzal a szóval kezdődik, mint az Újszövetség: „kezdetben” Ez volt az első kezdet, amikor Isten az ő szavával teremtette a mindenséget. Aztán egy második kezdet is van a teremtett világban: amikor Jézus belép ebbe a világba. Akkor teljesedett be minden ószövetségi várakozás. Az Ige testté lett. Isten annyira megalázkodott, hogy emberi formát öltve vállalta a mi romlandó testünket. Ennyire azonosult velünk azért, hogy elinduljon ebben a bűn által megrontott világban egy új kezdet, az újjáteremtés. Ez is ugyanazon Ige által történik, mint az első teremtés. S van egy harmadik kezdet a mindenségben, amikor az egek égve és ropogva fölbomlanak, ahogy erről Péter apostol beszél a levelében. Amikor ez a világ megítéltetik, hogy aztán ennek helyét átvegye az új ég és új föld.

S ahogyan a teremtett világ számára háromféle kezdet van, ugyanúgy van az ember életében is. Volt egy kezdet mindnyájunk számára, amikor testet öltöttünk. Amikor Isten különös teremtő csodája folytán megszülettünk. Aztán van egy más kezdet, amikor Jézus Krisztus szava célba ér egy ember szívében. Egy bűnös emberi életet utolér Isten kereső szeretete, s a menekülő embert foglyul ejti. Aztán van az ember életében is egy harmadik kezdet, amikor vége van ennek a romlandó testi életnek és majd a feltámasztásban nyer egy új testet az ember. Azt a szellemi testet kapja meg, amiről Pál az 1Kor 15-ben olyan világosan beszél. Amelyik már nem fáj, nem öregszik, nem lesz erőtlén.

Ezeknél a kezdeteknél mindenütt ott van az Ige. János filozofikus tömörséggel fogalmazza meg a teremtés és az újjáteremtés titkát. János evangéliuma teljesen különbözik a másik háromtól. Azok egyszerű részletességgel beszélnek el Jézus tetteit, születésétől haláláig. Ezzel szemben János inkább Jézus Krisztus személyének titkára figyel. Ezt igyekszik a lehető legbensőségesebb módon kifürkészni. A tanítványok közül János volt a legközelebb Jézus szívéhez. Igyekezett azonosulni Isten szívének a dobbanásával. Ezért tudta olyan mélységesen föltárni Jézus személyének titkát.

Ma is így van ez: minél közelebb hajolsz Isten szívéhez, minél szorosabban követed Uradat, Krisztusodat, minél jobban csingsz mennyei Szerelmesed szaván, annál inkább megérted az ő személyének titkát, annál mélyebben enged behatolni téged az ő világába, s annál bensőségesebb kapcsolat alakulhat ki közötted, a bűnös ember, és közte, a szent Isten között.

Azt mondja Jézus: akinek sok bűne bocsáttatott meg, az nagyon szeret. Akinek kevesebb bocsáttatott meg, az kevésbé tud szeretni, mert nem érzi magát annyira adósnak.

Mennyi bűnöd bocsáttatott meg? Csak annyi, amennyit megvallottál neki, s amennyiért bocsánatot kértél! Bűnbánati héten úrvacsorához készülünk, ilyenkor megvizsgáljuk önmagunkat. Vajon mennyi bűnünk bocsáttatott meg? Amennyit meglátunk s megvallunk. De: mennyit látunk meg? Mennyire fedezzük fel életünkben az elesettséget, a mulasztást, a bűnt, a hiányosságot? Annyira, amennyire közel vagyunk a világ Világosságához. Aki nem megy közel a fényhez, nem veszi észre külső rendezetlenségét. Aki nem megy közel egy kivilágított tükörhöz, az nem veszi észre, hogy maszatos az ábrázata, vagy kócos a haja.

Menj közelebb Isten szívéhez, mert Ő is nagyon közel jött hozzád! Az Isten adventje, hogy Jézusban felöltözte a mi mulandó emberi testünket. Emberbőrbe bújt Isten. Ennyire azonosult velünk az, Aki kezdetben volt az Ige, a Szó, a Teremtő. Első hallásra ez olyan fogalminak tűnik. Mi az, hogy Ige? Mi az, hogy Szó? Talán egy nyelvtani fogalom? Nem! A Szentírás világában egészen más értelme és más tartalma lesz. Ez a teremtő Szó, ami útjára indította a mindenséget. Ez az a Szó, ami új kezdetet ad a bukott emberi életnek.

Ismered-e ezt a Szót, ami szíven talál? Azt a kétélű kardot, amely elvágja benned a bűn gyökereit, azért, hogy elszakítson a romlottságtól, a tékozlástól, az Isten nélküli állapottól? Ha ismered ezt az Igét, akkor tudod, hogy miféle új kezdetről van itt szó. Akkor már átélted annak csodáját, hogy aki Jézusban van, új teremtés az – ahogy Pál fogalmazza a korinthusiakhoz írt levélben. Vagy, ahogy a rómaiakhoz intézett levélben fogalmazza: „nincsen immár semmi kárhoztatásuk azoknak, akik Krisztus Jézusban vannak”. Vagy, ahogyan a galatákhoz írt levelében mondja: „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus.”

Ezek a nagyon személyes apostoli vallomások mind azt érzékeltetik, hogy valami új kezdet történt nála. Abban a pillanatban, amikor szembejött vele, az öntelt, büszke, farizeusi magatartásában dühöngő és keresztyénüldöző Saulussal a damaszkuszi úton a kegyelem a maga lenyűgöző, elvakító ragyogásában és rákérdezett: „Saul, Saul, miért kergetsz engem?” – megvakult az önteltség, megvakult a hiúság, megvakult a gyűlölet, megtorpant a gőg, az önigazult vallásosság, és mind a porba hullt, megsemmisült. Ez az új kezdet. Ez történik akkor, amikor valaminek a kezdetén ott van az Ige.

Hadd kérdezzek meg, drága testvérem: tudsz-e arról, hogy életed kezdeténél ott volt-e ez a teremtő Ige? Vajon úgy vállaltak-e szüleid téged, hogy előtte imádkoztak, s születésed után is sokat imádkoztak érted? Vagy, ha ez nem történt meg, s életedből már sok év eltelt úgy, hogy nem volt benne az Ige, mert senki nem állította bele Krisztust, s ha ennek hiányát érezted, vajon most imádkozol-e azért, hogy a te gyermeked életében mielőbb ott legyen ez az Ige?

Mert jaj, gyakran kezd az ember sok mindenhez Isten nélkül. Hány emberélet úgy kezdődik, hogy mit sem tud Isten Igéjéről, s hány ifjú kezdi úgy az életét, hogy nem építi bele ezt az újjáteremtő Igét! S hányan kezdenek úgy házaseletet, hogy nem építik bele ezt az Igét! Igaz, hogy a legtöbb ifjú pár eljön a templomba megesküdni, mert kell egy ceremóniás felhajtás, de vajon kell-e már naponta a házaselet útján a kapcsolatot meghatározó Ige, amelyik biztosítja a házaselet örömét, s megszabja a közös út helyes irányát?

Ó, nincs ott sokszor az ilyen kezdeteknél, s ezért töredeznek idő előtt a kapcsolatok. S hány más döntésnél nincs ott ez az Ige! Valami újat akar az ember, nagy döntéseket hoz, s nincs ott Isten tanácsa. Ezért jut csődbe sok ilyen vállalkozás! Nincs ott a Krisztusban megtestesült isteni szeretet, ami rendíthetetlen alapul szolgálhatna a házastársi kapcsolatoknak! S hiába kezdesz új kapcsolatot, ha abból is hiányzik az Ige, az Isten testté lett Szeretete. Azon sem lesz áldás!

Sorolhatnánk még sok fájdalmas példát arra nézve, miért jut oda a világ, hogy végül „megférgesül”, ahogy Radnóti Miklós mondja egyik versében. „Megférgesül” a családi élet, megférgesednek az emberi kapcsolatok. Amikor megférgesedik egy alma, gyorsan elkezd rothadni, s nemsokára kidobjuk. S mikor megférgesedik egy emberi élet, akkor már nem vonz, csak taszít, akkor azon már nincs áldás, csak átok. S amikor megférgesedik egy ideológia, s arra akar felépülni egy társadalom, az is megbukik. Láttuk ezt az ateista, kommunista társadalom felépülésénél, ahonnan hiányozott az isteni kezdet. Nem sokáig állhatott fenn, mert Isten helyére az ember odatette önmagát.

Ezt láttuk már a bűneset után is, a Bábel tornyának építéskor. Azt mondták az emberek: „Építsünk magunknak tornyot, melynek teteje az eget érje!” Itt a hangsúly azon van: „magunknak” Ő, hányan úgy indulnak el: „építsünk magunknak egy házasságot!” De az ilyen házasságból hiányzik az őszkezd, a rendíthetetlen fundamentum. Építsünk magunknak házat! – manapság ez is fontos jelszó. Megengedi ezt nekünk Isten. Nem is lenne semmi baj ezzel, ha a nagy Kezdettel, Krisztussal együtt épülnének az új házak. Ellenkező esetben a paloták is a boldogtalanság helyszínévé válnak, ahol nincs békeség. Ezért kell nekünk erre az új kezdetre ráhangolódunk.

Egy mai költő azt írja: „Lejárt a világ szavatossági ideje” Tudjuk mit jelent egy áru esetében a szavatossági idő. Nem vesszük meg a lejárt szavatossági idejű árut. Veszélyes lehet az egészségre. S ha a kamránkban fut ki a szavatossági időből valami, azt kidobjuk. Bizony ez a nyomorúsága ennek a világnak, hogy kifutott Isten idejéből, az Ő uralma alól. Ez történt a tékozló fiúval. Kifutott az atyai ház oltalmából, az atya uralmi területéről. Ezért járt le a szavatossági ideje. Erre ment rá a tisztasága és a becsülete. A megoldás az volt, hogy visszatért az új kezdethez, az atya ölelő karjaiba.

Az Ige kezdetben Istennél volt. A Fiú a teremtéskor is ott volt Istennél. A Példabeszédek könyve azt írja, hogy mint kézműves közreműködött a teremtésnél. Alapigéknben pedig a 3. vers azt mondja: „Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött.” Még az Atya sem akarta fölépíteni a mindenséget Jézus nélkül. Az ember pedig vakmerően föl akarja építeni az életét, a családját, a gyermeke jövőjét, a gazdasági vállalkozását, a társadalmat, az oktatást Jézus nélkül. Ez a nagy bajunk, hogy Jézus nélkül akarjuk fölépíteni azt, amit Isten sem akart Nélküle fölépíteni. Ezért ilyen nyomorúságos, ilyen megunt, megterhelt és szürke, ezért ilyen hétköznapi az élet. Hiányzik az ünnep, ezért nincs öröm, ezért van annyi öngyilkos. A legfrissebb statisztika szerint Európában többen halnak meg öngyilkosságban, mint autóbalesetben. A depresszió népbetegség. Az ilyen zavarok nyomán lesz a legtöbb ember öngyilkos. Ebben a mi nemzetünk is nagyon elől jár, sajnos. Mert abban nem jár elől, hogy minden lépésének kezdetébe beépítse ezt az újjáteremtő Igét, az élő Jézus Krisztust.

Nézzük csak meg, mit mond az Ige: Jézus Krisztus kezdetől Istennél volt, s mindvégig ott is maradt. Az Ő földi élete úgy indult, hogy a Szentlélektől fogantatott, s mindvégig ennek vezetése alatt maradt. Mindig Istennél volt, azaz tökéletes összhangban az Atyával. Már nyilvános szolgálata előtt jött a Kisértő a pusztában, s ostromolta. De Jézus akkor is Istennél maradt, inkább éhezett, de az Atyától kapott hatalmát nem a maga javára használta fel, hanem hogy megváltsa a bukott embert. Jézus mindvégig Istennél maradt. Akkor is, amikor a kisértő Péter által el akarta téríteni a kereszttől. „Én azért jöttem, hogy az Atya akaratát cselekedjem” – ha kell, a saját életem föláldozása árán is! „Szállj le a keresztről, ha az Isten Fia vagy!” – kiáltották neki gúnyosan. De Jézus mindvégig az Atyánál maradt, még a kereszten is. Ha leszállt volna, soha nem jutott volna el hozzánk a megváltás, az üdvösség. Akkor soha nem kerülhattünk volna vissza az atyai házba.

„Nélküle semmi sem lett, ami létrejött.” Nélküle semmi sem lehet teljes, nélküle semmi sem lehet tiszta, semmi sem lehet maradandó. Nélküle semmi sem lehet Isten dicsőségére való. Egy lépés sem. Ezért ne merjetez elindulni az életbe Krisztus nélkül, kedves fiatalok! Ráfizettek! Házasságtestvéreim! Ne merjetez tovább Krisztus nélkül! Rámehet a házasságotok. Ne merj semmilyen vállalkozásba kezdeni Krisztus nélkül! Csőd lehet a vége. Ne merj semmilyen új kezdethez fogni e nélkül az Őskezdet, Krisztus nélkül. Másként odajutsz, mint Hemingway öreg halásza, aki egy életen át sóvárgott a nagy fogásra. S amikor megfogta a nagy halat, útközben a part felé a nagy halat csontokra kopasztották a kicsik. Neki az üres csontváz maradt. Ez történik Krisztus nélkül. Nem csoda, hogy végül ez a nagy író golyót eresztett a fejébe. Nem volt krisztusi kezdet, s ezért a vég sem volt az. S hány ilyen esetről lehetne még beszélni!

Jézus Istennél volt kezdetben, s az utolsó percig Istennél maradt. Ezért a kereszten is az Atya kezébe hajtotta le a fejét. Ő, boldog kezdet és boldog vég, ahol ott van Isten. Akkor az, ami a kezdet és a vég között van, nem üres, nem értelmetlen. Mert valami új kezdetnek a meghatározásában indult és érkezett meg a végső célba.

Erre a feltőlről való új kezdetre sóvárog a világ. Erről beszélt Pál a római levél 8. részében. Amikor erre a hiányosságra ráérezünk, Váci Mihály szavaival fogalmazhatunk: – *talpunk alól hiányzik valami, / – s a mi dolgunk ezt bevallani, / s keresni azt, amit már nem szabad / senkinek elmulasztani. / Újra kezdeni mindent e világon, / – megte-remteni, ami nincs sehol, / de itt van mindnyájunkban mégis, / belőlünk sürgetve dalol, / újra hiteti, hogy eljön / valami, valamikor, valahol...* Eljön valaki, valamikor, valahol! Hiszed-e ezt? Ez a Valaki úgy jön el, hogy hozza az ég minden áldását. Örömmel fogadod és hódolsz-e Neki?

Azt mondja alapigénk záró sora: „Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága.” Élet volt benne. Azért jön el, hogy életet hozzon. Mert, jaj, jön olyan is, aki-ben halál van! Az ördög, a hazugság atyja, Isten és ember ellensége. Ha ő jön, sötétséget szór szét, kétségbeesést és reménytelenséget, depressziót és kiégést. Ezért kell nekünk ezt az Őskezdetet keresnünk és kérnünk, hogy jöjjön el újra. Legyen újra olyan adventünk, amire rég sóvárog megfáradt, kiégett, talán újra ráncossá és szürkivé lett keresztyénységünk. Ámen.

A Genezáret partján

Gyököcssy Endre

Krisztus tanítványainak érzékeny pontjai*

A húsvét ünnepe előtt Jézus jól tudva, hogy eljött az ő órája, amelyben át kell mennie e világból az Atyához, jóllehet szerette övéit e világban, szerette őket mindvégig.

És vacsora közben, amikor az ördög már a szívébe sugallta Júdás Iskariótesnek. Simon fiának, hogy árulja el őt, Jézus jól tudva, hogy az Atya mindent kezébe adott, és hogy az Istentől jött, és az Istenhez megy: felkelt a vacsorától, letette felsőruháját, és egy kendőt véve, körülkötötte magát; azután vizet öntött a mosdótálba, és elkezdte a tanítványok lábát mosni, és törölni azzal a kendővel, amellyel körül volt kötve. (Jn 13,1–5)

A lábmosás története ismerős. Jézus Krisztus nem foglalta írásba testamentumát, végrendeletét, hanem ezzel a cselekménnyel mintegy dramatizálta. Jézus, aki mindent tud, az emberi lelket is nagyon jól ismerte. Tudta, hogyha tart egy nagyívű, grandiózus beszédet a tanítványoknak a szolgálatról, abból többet felejtenek el, mint amennyit eszükben tartanak; de ha dramatizálja, bemutatja a lényegét, az beléjük vésődik. Jézus tehát halála előtt summásan bemutatja végrendeletét.

Az előzőekben láttuk, ki a tanítvány. Ez a szakasz arra világít rá, melyek Krisztus tanítványának érzékeny, sebezhető pontjai. Hármat szeretnék kiemelni ezek közül.

Jézus nem mindig úgy szeret bennünket, ahogy mi elvárjuk, hogy szeressen. Mindenre gondoltak a tanítványok, csak arra nem, hogy Jézus halála előtt meg fogja mosni a lábukat! Talán elképzelték, hogy beszédet mond, összefoglalja tanítását, vagy szomorú lesz és végrendelkezik, kinek mi legyen majd a feladata. Úgy hiszem, bármit inkább vártak volna, minthogy az utolsó nagy találkozáskor Jézus, az Úr, fogja a rabszolga kötényét, maga elé köti, és letérdel a poros lábak előtt. – Ő tehát egészen mást cselekszik, másképpen szereti őket, mint ahogy ők azt elképzelték. Velünk is így van ez. Ám higgyük el, Ő jobban tudja, hogyan kell bennünket szeretni!

Egyszer valaki elkérte tőlem egy ideg orvos címét, mert úgy érezte: gyógyító segítségre van szüksége. Néhány hét múlva csalódott levelet kaptam tőle: „Elmentem ahhoz az ideg orvoshoz, akit ajánlott. Végighallgatott, megvizsgált, aztán azt mondta, nem az idegeimmel van baj, hanem a bűneimmel!” Nem ezt várta egy ideg orvostól. Később aztán maga is rájött, hogy valóban helytálló volt a diagnózis.

Ahogy ez az ideg orvos világosan látta, hol a baj és hol kell segíteni, úgy Jézus Krisztus is sokkal jobban tudja nálunk, hogy mire van szükségünk. Nem írhatjuk elő, hogyan szeressen bennünket, még ha olykor egészen különös módon teszi is ezt. Ez az első megállapításunk.

A második így hangzik: *van olyan alázat, amely már gőg.* Péter olyan alázatos, hogy amikor rákerül a sor, kevély-alázatosan tiltakozik: *Uram, te mosod meg az én lábamat? Az én lábamat nem mosod meg soha.* A többi hagyta, Júdás is hagyta, csak ő berzenkedik. Mégis szeretjük ezt a Pétert, hiszen olyan, mint mi magunk: kapkodó, értetlen, egyszer fönt van, egyszer lent. *Jézus így válaszolt neki: Ha nem moslak meg,*

* Gyököcssy Endre *Bizony, bizony mondom néktek...* (részlet)

semmi közöd sincs hozzám Akkor persze rögtön észbe kap: *Uram, ne csak a lábamat, hanem a kezemet, sőt a fejemet is!*

A tanítványság fontos jellemzője az adni tudás, a csúcsa azonban az elfogadás művészete. Alázatosan, fölförtyanás nélkül elfogadni, amit testvéreink felénk nyújtanak – ez még több, mintha mi adnánk. Sokszor azt gondoljuk, nem jó rászorulni senkire, inkább én adok, mint hogy nekem adjanak. De ha egyszer úgy szeret Isten, hogy rá kell szorulnunk valakire?! És még küld is valakit, aki felajánlja a szükséges segítséget? – Nem lenne jó elutasítani! Ezt a leckét kell megtanulnunk.

Egy kedves, hívő barátommal beszélgettem egyszer pici, szerény budapesti lakásában. Azelőtt jómódú földesúr volt. Így tekintett vissza az életére:

Nehéz volt megtanulni adni, de a legnehezebb az volt, amikor a volt kocsisunk egyszer eljött hozzánk, és hozott húsz deka szalonnát. Ez nagy lecke volt, és jó lecke.

Egy másik esetet is hadd mondjak el. Valaki az imáimat kérte egy ismerőséért. Imádkoztam is az illetőért egész szívvel. Aztán nem sokkal később összefutottam vele a templom mellett, és pénzt nyomott a kezembe! Egy pillanat alatt előtött az epe. Aztán a szemébe néztem, és láttam, hogy igazán jó szándékkal adta. Tiszta szemmel, őszinte hálával nézett rám. Akkor szépen megköszöntem neki, aztán beletettem a pénzt a perselybe. Persze, az első reakciónk sokszor az, hogy „Nocsak!” – Ezt a „nocsak”-ot kell átlépnünk. Furcsa az emberi lélek: abba harapunk bele, aki szolgálatot tesz nekünk. Túl kell jutnunk az ingerültségen, a dühön, hogy helyébe léphessen a *hála*. Pétert kell követnünk, aki megtanult elfogadni, és később másokat is erre tanított.

A tanítvány harmadik érzékeny pontja az, amiről Jézus a lábmosás végeztével beszél: *Bizony, bizony, mondom néktek: a szolga nem nagyobb az uránál, sem a küldött nem nagyobb annál, aki elküldte.* – Erre azt mondjuk: Itt aztán igazán semmi hiba! Ugyan, melyikünk állítaná, hogy nagyobb Jézus Krisztusnál? Mégis! A végtelenség tudnám sorolni a példákat a magam életéből, hogy mikor, hol „korigáltam” Jézus tanítását vagy cselekedeteit. Márpedig minden „javítás” akaratlanul is fölülbírálása egy-egy jézusi tettek, szónak, tanításnak vagy ítéletnek – mintha én jobban tudnám, mit hogyan kell tenni, vagyis mintha nagyobb volnék nála.

Amikor például Jézus tette biztat minket, mi gyakran azt hisszük, hogy elegendő a szó is – és keresztyenségünk szó-keresztyenséggé laposodik. Egy asszony a hét-nyolc éves kislányával a templom közelében lakott, és többször is hívtuk a kicsit gyermekistentiszteletre. Édesanyja szerette volna, hogy menjen, vasárnap reggelenként szépen fel is öltöztette, s küldte a templomba. Ő maga meg mosogatott, tett-vett a konyhában. A kislány csak nem indult, úgyhogy sürgette: *Menj már kicsim, indulj a templomba!* – A gyerek végül valahogy mindig otthon maradt. Egyszer aztán hallotta az asszony a szomszéd szobából, hogy a kislány játék közben így szól a hajás babájához: „Mancikám, eredj már a templomba, indulj, látod, nekem mosogatni kell, én nem mehetek!...” – Ez nagyon megrendítette az édesanyját. A következő vasárnap szépen megfogta a kislány kezét, és együtt mentek az istentiszteletre. Ez már tett volt! A szó nem elegendő.

Máskor éppen Jézus alázatos szeretetét bíráljuk fölül azzal, hogy lábmosás helyett inkább *fejmosást* akarunk rendezni. De szívesen megmossuk egymás fejét, még Igéket is mondunk hozzá! Jó élesen megmondjuk a másoknak az „igazságot”, aztán csodálkozunk, hogy végképp elmarad a templomból. Ilyenkor fölényben érezzük magunkat, s ez persze ínynkre van. Jézus nem ezt tette, Ő lábmosásról beszél. Ahhoz nekünk kell meghajolnunk.

Azután azt hisszük, hogy van zavartalan boldogság itt a földön. Jézus valóban azt mondja: *Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha így cselekszetek.* – Mi valahogy úgy gondoljuk, ha valaki hívő, odaadó keresztyén, annak zavartalanul boldog az élete. Nem!

Nincs olyan élet, amely mentes volna minden bajtól, nehézségtől. Az a boldogság, amelyről Jézus beszél, nem zavartalan, hanem *mezavarhatatlan*. Aki igazán az Úrban van, annak belső boldogságát már nem zavarják meg a kinti élet nehézségei, küzdelmei, fájdalmai. Ilyen volt Pál apostol, aki a börtönben, a legnyomorúságosabb körülmények között is azt tudta írni: *Örüljete az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljete!* (Fil 4,4)

Az az elképzelés is él bennünk, hogy a jézusi szeretetnek mindenki iránt egyformán kell megnyilvánulnia. Igényeljük, hogy pontosan úgy szeressenek bennünket, mint azt a másikat. Pedig az egyenlő szeretet nem mindig egyforma szeretet! Figyeljük meg Jézust! Volt egy széles köre, akik követték, de közülük csak tizenkettőt választott apostolnak. A legmegrendítőbb pillanatokban pedig mindig ugyanazt a hármat vette maga mellé: Jakabot, Jánost és Pétert. Csak ők voltak vele a megdicsőülés hegyén vagy Jairus lányánál. Azt pedig, hogy „szeretett tanítvány”, egyetlen egyről írja az evangélium: Jánosról. Ez nem azt jelenti, hogy őt *jobban* szerette – *másképp* szerette! Mindenkiel másképpen törődött, mert tudta, hogy kinek mire van szüksége, kire mit bízhat. Ez nem igazágtalanság – ez az isteni bölcsesség, az isteni osztás csodája! Ha mi mást akarunk, akkor nagyobbak akarunk lenni Mesterünknel.

Hátravan még egy példa, a legtragikusabb: *megfellebbezzük Jézus ránk vonatkozó ítéletét*. Számos lelki betegség forrása ez. Halljuk az Ige üzenetét: *Megbocsáttattak bűneid* (Mt 9,2) – mégis úgy élünk tovább, mint akinek nem bocsátottak meg. Kesergünk régi bűnökön, és magunkat vádoljuk, mintha Jézus nem halt volna meg, hogy eltörölje azokat. Ilyenkor valósággal visszalopjuk a bűneinket, amikről Jézus azt mondta: már nincsenek! – Én meg azt mondogatom, hogy van! Nem teszem-e ezzel nagyobbá magam az én Mesteremnél? *A szolga nem nagyobb az uránál, sem a küldött nem nagyobb annál, aki elküldte.* – *Hát miért akarunk mi nagyobbak lenni?* A lábmosás jelenetéhez kapcsolódik még egy bizony-mondás: *Bizony, bizony, mondom néktek: aki befogadja azt, akit elküldök, engem fogad be; aki pedig engem befogad, azt fogadja be, aki engem elküldött.* (Jn 13,20) – Hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy a mi Urunk csak felülről jöhet. Visszajön, ahogy meg van írva, vagy a Szentlélek által közeledik felénk, vagy esetleg belülről, egy-egy ihletett gondolatban érkezik hozzánk. Az Igében azonban ez áll: *Aki befogadja azt, akit elküldök, engem fogad be.* Ha szívedbe, szeretetedbe, segítségedbe, otthonodba, asztalodhoz fogadsz valakit, Jézus Krisztust fogadod be, és Benne a szentséges, élő Istent!

Egyszer, ahogy elhaladtam egy ringyes-rongyos öregasszony mellett, hirtelen átszaladt a hideg a hátamon: Szegény, de csúnya, de nyomorult, de visszataszító! – Akkor Ézsaiás szava vágott át a szívemen: *Nem volt neki szép alakja, amiben gyönyörködhetünk volna, sem olyan külseje, amiért kedvelhetjük volna. Megvetett volt, és emberektől elhagyatott.* (53,2–3) – Ilyen volt Jézus arca, amikor megütötték, megverték, szétzúzták. A halálba készülők véres, megtépett, meggyötört arcát hordozta – az Emberfia magára vette a szenvedő ember-arcot is. Ha egy ilyen arcot befogadunk, amely nem kívánatos, nem szép, nem vonzó, Jézus érkezik hozzánk. Különös követségek ezek.

Alkalmi prédikációk

A Kálvin-év nőszövetségi bibliaóráira

Molnár Helén
Sajószentandrás

Kálvin házassága

*Derék asszonyt kicsoda találhat? Értéke sokkal
drágább az igazgyöngynél.*

Ura szívből ízik beme, vagyona el nem fogy.

Egész életén át javát munkálja urának, nem kárát.

(Péld 31,10–12)

Kálvin János, a nagy reformátor olyan személyiség, aki Krisztus iránti szeretetével és tudományával lopta be magát a szívünkbe.

Kutatómunkái tették őt nagygyá, noha sohasem vágyott rá. Ezt szeretném alátámasztani a következő sorokkal, amelyeket 1536 nyarán ír az *Institutio* befejezése után: „Senki sem tudta, hogy én vagyok a szerzője. Ahogy másutt, itt sem beszéltem erről, és mindvégig így akartam tenni, mígnem Guillaume Farel föltartóztatott Genfben.”¹ Hogy miért?... döntse el mindenki maga. Azonban tudjuk, hogy a híres reformátor és teológiai tudós sokszor olyan elmélyült volt a Biblia és egyéb könyvek tudományában, hogy teljesen megfeledkezett a körülötte levő világról. Ezért magányos ifjú volt még 31 éves korában is. Csak a tudománynak élt és dolgozott. Kálvin a lelki megtérése után gyorsan elhagyta Franciaországot, s a valamivel szabadabb Svájc fele indult. 1536 augusztusában Kálvin azon vette észre magát, hogy Genfben marasztalták. Farel prédikátor szolgálatra kérte. „Maradj itt, és segíts nekünk megreformálni ezt a várost.” Kálvin viszont felkészületlennek érezte magát a gyakorlati egyházi munkára, hiszen eddig kutató- és oktatómunkát végzett. Farel viszont nem tágított, amíg ki nem csikart belőle egy ígéretet. „Mentségedre használod fel a tanulást, önző vagy és akaratos”² – csattant fel az idősebb pásztor.

Így aztán Kálvin Genfben maradt egy időre. Vallomásában így ír erről az időszakról: „Úgy éreztem, mintha Isten a mennyből rám helyezte volna magasságos kezét és megállított volna utamon – utamat állta volna.” Genf azonban szűk volt ennek a két nagyformátunú személyiségnek. Két évvel később Kálvinnak és Farelnak azt mondták, kapnak három napot, hogy elmenjenek a városból. Elmentek. Kálvin ez idő közben állandó fejfájásra és gyomorpanaszokra hivatkozva úgy döntött, soha többé nem avatkozik bele egyházkormányzati ügyekbe.

Később, akarata ellenére sem történt így, mert Martin Bucer, a strasbourg reformáció feje meghívta Kálvint, hogy gondozza a városban a francia menekültek gyülekezetét. Valószínű azért esett rá a választás, mert ő maga is menekült volt, vagy mert a legfelsőbb hívásnak engedett, ami odavezette, mindenesetre Kálvin igent mondott.

Így kezdődött a 3 éves önkéntes maradás, amely sok fordulatot hozott az ő életében. Keze alatt az egyházi munka szépen folyt, sokak vigasztalására és örömére, azonban

¹ Alisten E. McGrath: *Kálvin*. Osiris Kiadó, Budapest 1996. 109.

² Békefy Lajos: *Az elfelejtett asszony, 500 éve született Kálvin felesége*. (2008. okt. 15.)
<http://www.gportal.hu/gindex.php?pg=25543575>

Kálvin pénzügyei egyre rosszabbak lettek. Hogy fedezni tudja a kiadásokat, egy nagy házat bérelt, s abban diákoknak adott éjjeli szállást. Azonban ez nem segítette kilábalnia rossz pénzügyi helyzetéből. Sőt, a pénzgondok naponta gyötörték. Tehát IV. Pius pápa nem véletlenül mondta: „Kálvin erőssége, hogy a pénz semmit sem jelent neki.” Valóban így van, mert a pénz megvesztegető hatalmát semmibe vette, de hiánya sokszor belemart életébe. Ez újra komoly fejfájáshoz és gyomorpanaszokhoz vezetett. Házvezetőnőt fizetett, akinek nagy volt a szája és azon ügyködött, hogy felverje saját fizetését. Ez aztán nem volt senkire sem jó hatással, pont akkor, amikor Kálvin megpróbálta megjelentetni a klasszikus *Institutio* második kiadását. Bucer – látván ezt a kínos helyzetet – elhatározta, megmondja neki: „Feleségre lenne szükséged.” Arra gondolt nyilván, hogy Bucer, akinek volt felesége, jól tudja, mit kell tenni a kellemetlen házvezetőnővel. Ezért beleegyezett, hogy keressenek neki egy megfelelő feleséget. Létrehoztak egy feleségkereső csapatot, akiknek tudtára adta Kálvin: *Emlékeztek rá, mit mondtam arról a személyről, aki társam lehet egy életre... Az egyetlen szépség egy nőben, ami megnyeri a lelkemet, az a kedvesség, a tisztaság, a választékosság, a takarékoság, az alázat – s legyen olyan, aki törődik egészségem állapotával is.*

Az első jelölt sok pénzzel

Kálvinnak megvolt az oka arra, hogy egészsége gondozását is elvárja leendő feleségtől. Ugyanis ő naponta csak egyszer étkezett a gyakran szenvedett gyomorrontás, fejfájás, epekő, aranyér, köszvény, láz és krónikus asztma miatt.

A „feleségkereső bizottságnak” másfél évébe került, míg egy megfelelő jelöltet tudtak találni. Ez a hölgy gazdag volt, ami nagy segítséget jelentett volna, hiszen Kálvin tanítani akart, és ehhez pénz is kellett a hallgatók elszállásolása végett. A hölgy testvére pedig lelkes hallgatója volt Kálvinnak, s a házasságközvetítő bizottságnak is tagja. Gondolom, mindenki más kapva kapott volna az alkalmon – Kálvint kivéve.

A hölgy hátrányára írta, hogy nem beszélt franciául, habár elkezdett kicsit foglalkozni az idegen nyelvvvel. A másik gond pedig a pénze volt, amiről Kálvin ezt írta barátjának, Farelnek: „William, remélem, te megérted, hogy ő magával hoz olyan nagy hozományt, ami egy ilyen szegény lelkésznek mint én csak bosszantó lehet. Azt is érzem, hogy elégedetlen lenne alacsony helyzetével az életben.” Így Kálvin lemondott erről az ajánlatról.

A második jelölt 15 év plusszal

Farel válasza a kifogásokra a következő lehetőséget kínálta. A saját gyülekezetéből ajánlott figyelmébe egy hölgyet. Ez a hölgy jól beszélt franciául, hívő református volt, aki még sohasem volt házas. Ennek a jelöltnek a hátránya az volt, hogy ötvenes éveinek a közepén járt, mintegy 15 évvel volt korosabb Kálvinnál. Így hát Farel ajánlatát nem fogadta el, sőt még csak válaszra sem méltatta.

A harmadik jelölt túl sok érzelmmel

A harmadik hölgy jónak tűnt. „Nagyon ajánlották azok, akik a hölgyet jól ismerik” – nyilatkozta az egyik feleségkereső bizottsági tag. Nem gazdag, de Kálvint nagyra becsüli. Szinte valamennyi elvárásnak megfelelt, s már Kálvin az eljegyzésre gondolt, azonban valami közbejött. Viszont amint Kálvin jobban megismerte őt, egyre inkább nem tetszett neki. Ez pedig arra volt jó, hogy nem szerette meg a hölgyet. A hölgy ezzel szemben mély szerelembe esett Kálvin iránt. Kálvin egy érzelmektől fel nem dúlt házasságra vágyott, s az ilyen érzelmi töltésnél ez lehetetlennek ígérkezett.

Kálvin nagyon kényelmetlenül érezte magát, mivel a hölgy szinte kényszerítette őt mindenféle kedveskedéssel erre a házasságra. Amint közeledett a kitűzött házasság idő-

pontja, Kálvin egyre inkább vonakodott, s akkor sem ment bele, „ha az Úr ezzel együtt bolondnak is tart” Ímádkozni kezdett: „A legkomolyabban kívánom és kérek Téged, végy ki engem ebből a nehézségből, Uram!” Végül is testvérét, Antoine-t kérte meg a szakítás rossz hírének közlésével.

A győztes? – „Nincs más, csak ő!”

Mindezek után Kálvin visszavágyódott a magányba, mert nem volt biztos abban, hogy Isten kit is szán neki. „Mindeddig nem találtam megfelelő asszonyt feleségnek, s állandóan azon töprengek, hogy kell-e egyáltalán nekem feleség?” írta egyik levelében. Félt vagy féltette Istennek szentelt életét az idegen lángok kettősségétől? Vagy a sok egészségügyi problémája láttán merült fel benne a felelősségérzet, s inkább meg akarta kímélni esetleges választottját sok testi terhétől? Kérdés csak az, hogy a józan-ság, felelősség, félelem vagy a szentség vonzása művelte vele ezt?

És ekkor hirtelen eszébe jutott egy özvegyasszony a gyülekezetéből. Ehhez már nem kellett feleségkereső bizottság, mert Isten Lelke nyitotta fel a szemét. Néhány hónappal azelőtt a férje pestisben meghalt, s Kálvin temette el. Ez az asszony mélyen megérintette, amikor látta, hogy milyen odaadással ápolta, gondozta haldokló, súlyosan lázas, beteg férjét. S emellett nagy gondot viselt két kis gyermekére is. Nem más ez a nő, mint Idelette de Bure, aki 1507-ben született, 31 éves volt, majdnem Kálvinnal egyidős. Intelligens asszony volt, aki nem félt kimondani a véleményét, sőt bátran vállalta. Érdekesség, hogy az elhunyt férje és ő is anabaptisták, újrakeresztelkedők voltak, akiket hitük miatt szülőföldjükön, Hollandiában üldözés ért. Így kerültek Strasbourgba, ahol felvették a kapcsolatot Kálvin gyülekezetével, s a férjével együtt reformátusok lettek. Micsoda vezetés ez! – Isten részéről, aki két üldözöttet, egy francia Jeant és egy holland Idelettet elindít egymás felé, sok megpróbáltatáson át, míg végül a gyülekezetben egymásra találnak! Hosszú út vezetett egymáshoz, hogy aztán rövid nyolc év adassék nekik együtt...

Kálvin nem habozott, mert érezte, hogy VALAKI már döntött róluk és mellettük. Két hónap múlva összeházasodtak és a holland Idelette de Bure Stordeur és a francia Jean Calvin házasságát William Farel áldotta meg 1540 augusztusában.

Kálvin és a család

Kálvinnak nem sok tapasztalata volt a szeretetteljes otthonról, a családi fészekről, hisz alig hároméves kisgyermekként már szembenéz édesanyja halálával. De ez volt az, amire szíve mélyén annyira vágyódott. A szerető keresztyén család modelljét Martin Bucer mutatta fel neki, amelyről így ír. „Amióta csak beléptem hozzájuk, nem láttam az idegenkedésnek semmi jelét, hanem mindenben az építést tapasztaltam meg.” „Soha nem tudtam úgy felállni az asztaluktól, hogy ne tanultam volna valamit.” Erzsébetben, Bucer feleségében a jó anyát látta meg, aki otthonosságot és vendégszeretetet teremtett, és aki férjének a legjobb kritikusa volt.

A lázasan alkotó Kálvin körül Idelette csendes, szelíd természetével a legjobb hátteret biztosította mind fizikai, mind lelki értelemben. Kálvin nem sokat írt róla, de amit leírt, az sokatmondó. „Szolgálatomat hittel segítette” – jegyezte le. Máskor csak ennyit: „Életem legjobb társaságát ő alkotta.” – „Hűséges segítőtársam volt lelkeszi szolgálómban is” – tette hozzá. Idelette gyakran elkísérte férjét utazásaira, ahol vigyázta egészségi állapotát, jóllehet az ő egészsége is meg-megtört, de lelki támaszt jelentett neki pusztá jelenlétével. Kálvin életrajzírói így emlékeznek meg róla: „szelíd erő jellemezte, egyéniség volt”. Erre nagy szüksége is volt, hiszen nem lehetett könnyű egy reformátor feleségének lenni. Kálvin hűségesen szerette feleségét, de nagy terheket kellett

közösen hordozniuk. A szerény prédikátori jövedelem, a nagy és mozgalmas ház vezetése, ahol diákok tanyáztak, hogy a mestert hallgassák, férje állandó túlhajszoltságából adódó testi gondjai is rászakadtak. Összetört, de Istenhez emelt szívvel végezte mindvégig.

1542 júliusát írták, amikor Kálvin és felesége visszatértek Genfbe. Idelette ebben a túlhajszolt életvitelben Kálvinnak kisfiút szült, de mivel koraszülött volt, két héttel a születés után meghalt. Barátjának, Peter Viret lausannei lelkésznek ezt írta: „Feleségem koraszülést szenvedett el, nem kis veszedelemmel. Tekintsen ránk az Úr irgalmasan!” Az utána következő öt évben még kétszer készültek az együttes szülőségre, de mindkét gyermek meghalt és 1544. május 30-án született kislányukat is elveszítik, aki folyamatos és magas lázban halt meg. Mind a három gyermek koraszülött volt. Három elveszett remény... Három csecsemőtemetés... Hányszor prédikált arról a genfi Szent Péter templomban, hogy a gyermekeket az Úr félelmében kell nevelni, és ennek gyakorlása éppen neki, nekik nem adatott meg. Erről így írt Kálvin: „Az Úr adott nekem fiút, de csakhamar el is vette. Ez talán a kegyelem elvesztésének a jele? Nem! Hiszen fiak seregét ajándékozta nekem a keresztyén világban.” Az Úr a genfi menekültvárosban francia, holland, angol és olasz hittestvérek között sok hitbéli gyermeket vitt elébe.

Idelettet a megrázó emlékek helyretételének és feledésének vágya is hajtotta, amikor Kálvinnal együtt gyakran meglátogatta a betegeket, hogy segítsen nekik. Alig kilenc évi házasság után, 42 évesen Idelette 1549. március 29-én meghal. A halálos ágyon már nem tudott beszélni, de szíve érzéseit arcának vonásaival fejezte ki. Amíg beszélni tudott, ezek voltak utolsó szavai, amit Kálvin lejegyzett: „Ó, dicsőséges feltámadás! Ó, Ábrahámnak és atyáinknak Istene! Századok óta reménykedtek Benned, és senki meg nem szegyenült. Én is Benned bízom!” Kálvin ezt írja: „Amikor már nem tudott tovább beszélni, én szóltam hozzá néhány szót Krisztus kegyelméről, az örök élet reménységéről, földi életünk zarándokút jellegéről és a hazatérésről. S aztán mást nem tudtam tenni, imába merültem.”

A legjobb útitárs halála után egy héttel ezt írta Kálvin egyik barátjának: „Nemcsak arra volt elszánt, hogy megossa velem a hátratételt és a szegénységet, hanem kész volt velem a halálba is menni. Ezek után, ha nem erőnek erejével uralkodom magamon, nem tudtam volna ezt a veszteséget elviselni.” Kálvin soha nem árult el semmit sem életének az intim részleteiről, házasságukról, de mások megjegyezték: az erős szeretet, tisztelet és közösségvállalás jellemezte kapcsolatukat – mindvégig. Kálvinnak Isten ajándéka volt Idelette de Bure, akiről halála után ezt írta: „Ennek a léleknek a nagysága erőteljesebben befolyásolja majd hátralévő életemet, mint száz előírás, amit nem teljesítettem.” Kálvin kegyeletes hálája és emlékezése jeleként Idelette-nek dedikálta azt a kommentárt, amit felesége utolsó napjai alatt is írt a második Thesszalónikai levélről! Méltatlan lenne, ha a reformáció örököseiként mi megfeledkeznénk Kálvin János „legjobb útitársáról”.

Fiatal házások bibliaórája

Móra László Tibor

Kajántó

Akvila és Priscilla – az apostolt befogadó család

Alapige: Az apostolok cselekedetei 18,1–3.26

Felsőfokú végzettségű, klasszikus nyelveket beszélő, kiváló szónoki tehetséggel rendelkező szakképzett munkás, többszörösen büntetett előéletű, egyedülálló, megfért, beteg férfi munkát és lakást keres. Jelige: „A szeretet soha el nem fogy.” Napjainkban nagyon divatosak az apróhirdetések, vannak újságok, amelyek kimondottan csak ezzel foglalkoznak. Mit szólnánk, ha egy ilyen apróhirdetéssel találkozoznánk? Vajon adnánk-e munkát vagy szállást egy ilyen embernek? Talán az első reakciónk az lenne, hogy ez egy köztöni való bolond, akit jó minél messzibbről elkerülni. Pedig ha megnézzük Pál apostol életét, és annak eseményeit megpróbáljuk összeszedni, akkor ez jön ki belőle. Pál önéletrajzában ez szerepelhetne.

Többször volt szó a bibliaórák során előítéletekről. Arról, hogy ezek mennyire befolyásolják a gondolkodásunkat, döntéseinket, viszonyunkat a másik emberhez. Nem lehet tudni, hogy Akvila és Priscilla mit tudott Pálról, de az tény, hogy ők befogadták őt. Az apostol Korinthusba ér, ahol találkozik ezzel a családdal.

Mit tudunk róluk? Pontuszi származásúak, Itáliában laktak. Itt bejön a történetbe egy történelmi adat. Claudius, aki Kr. u. 41 és 54 között volt a Római Birodalom császára, 48-ban egy rendeletben minden zsidót kiűzött Rómából. Ez után kerülhetett Akvila és felesége Korinthusba, ahol folytatták addigi munkájukat. Sátorponyvát készítettek. Itt találkoztak Pállal, akit befogadtak. Szállást és munkát adtak neki.

Miért tették ezt? Azért, mert zsidók voltak, és az ószövetségi törvény kötelezte őket arra, hogy a véreikkel szembeni felebaráti szeretetet gyakorolják? Erre is lehet gondolni. Vagy talán az, hogy egy idegen közösségben, ahova újonnan kerül valaki, olyanokat keres, akikkel valami közös gyökere van. Mindazok az elszármazott atyafiaink, akik szerte a nagyvilágban megpróbálnak valamiféle összetartó kis kapcsolatot találni maguknak, ahol még meglevő, de lassan eltűnő gyökereiken keresztül próbálják, sokszor mesterségesen, fenntartani nemzeti hovatartozásukat, múltjukat.

Újonnan érkeztek egy új helyre, egy új városba, ahol mindent a nulláról kell kezdenek. Most helyezük bele magunkat ebbe a helyzetbe. Mit tennénk mi? Mi lenne a fontos? Különösen akkor, amikor egy újonnan kezdődő életszakaszban, semmiből indulva egy család meg kell teremtsen magának azokat a feltételeket, amiket elhagyott. Itt pedig közbelép az emberi önzés. Minden más fontosabb, mint az, hogy valakit befogadjunk a családba. Előbb mi álljunk talpra, mi szedjük össze magunkat, a többi majd ezután jöhet. Önző mivoltunk miatt sokszor nem tudjuk meglátni azt, hogy ezzel milyen lehetőségeket szalasztunk el, mitől raboljuk meg saját magunkat és családjunkat.

Ebben a történetben arról van szó, hogy ez a család, amely menekült, és új helyre érkezett, ahol újra kell kezdenie az életét, befogadja az apostolt. Ez valamivel több, mint az, hogy az csak az evangéliumot fogadja be. Személyesebbé teszi azt. Közlebb kerül az üzenet a befogadóhoz, hisz nemcsak hallja azt, hanem látja is. Pálon keresztül megfogható közelségbe tud kerülni a krisztusi tanítás.

Ennek a résznek kettős üzenete van a mi számunkra. Az egyik Pál apostolt nézve, a másik pedig Akvilát és családját nézve jelenhet meg. Az apostol szemszögéből ezt a

következőképpen lehet megfogalmazni: úgy élj és dolgozz, hogy amit teszel, az igehirdetés legyen. Akvila és Priszilla szemszögéből pedig a keresztyéni vendégszeretet jelenik meg. A felebaráti szeretet, ahol nem az önzés uralkodik, hanem az, hogy segíthetünk másokon, hogy megosztom azt a keveset is, amim van azzal, aki rászorultabb, mint én. Ezt nagyon szépen fogalmazza meg a Zsidókhöz írt levél. „A vendégszeretetről el ne felejtkeztek, mert ez által némelyek, tudtotokon kívül, angyalokat vendégelték meg.” (Zsid 13,2)

Az apostol azonban nem marad meg annál, hogy a befogadó családnál dolgozzon, hanem folytatja a Krisztustól kapott megbízatását. Szól a zsinagógában. Amikor pedig másfél év után onnan elúzik, akkor nemcsak ő megy tovább Efézusba, hanem Akvila és családja is. Nagyon mély kötelék alakul ki közöttük. Egy olyan barátság, ami megjeleNIK az apostol későbbi leveleiben is.

Mit eredményez ez a barátság? Akvila és Priszilla keresztyénekké lesznek. Efézusban Pál otthagyja őket, és továbbindul Jeruzsálem felé. De az ő példája valamit elindított a család életében. Nem maradnak meg csak azon a szinten, hogy befogadjanak másokat. Nem elégednek meg azzal, hogy gyakorolják a felebaráti szeretetet. Számukra életformává válik az, amit az apostoltól láttak. Efézusban befogadnak egy alexandriai zsidó származású embert, Apollózt, aki a jánoszi keresztséget hirdeti. Ismeri az Úrra tartozó dolgokat, tud Krisztusról, de tudása még nem teljes. Számára mutatják meg a tiszta evangéliumot. Kifejtik előtte Isten útját.

Mit üzen számunkra az igének ez a része? A befogadás nem csak abból kell álljon, hogy az ember jót cselekszik valakivel, hanem több kell legyen ennél: hitvallás, bizonyágtétel. A megtapasztalt szeretet megnyilvánulása, annak továbbadása. Isten útjának a megélése és kifejtése azok számára, akik nyitottak feléje. A hitben erőteljes erősítése.

Olyan családok vagytok itt, akik az evangéliumot elfogadtátok. Még ifjúsági bibliaórán fontos volt számotokra az, hogy eljőjtek ide. Most is tudatok időt szakítani arra, hogy együtt legyetek. Mit mond az ige nektek? Ahhoz, hogy a ti életek beteljesedtek, hogy bármi is történjen, mindig újra tudjátok kezdeni, nem csak addig kell eljutni, hogy az evangéliumot befogadjátok és örvendeztek, hanem addig, hogy ezt éljétek és e szerint is cselekedjétek.

Vitaindító kérdések:

– Mennyire tudjuk befogadni, elfogadni a másikat? Ezáltal tudjuk-e gyakorolni a felebaráti szeretetet?

– Ha elfogadtuk az evangélium tanítását, akkor tudunk-e olyan családi életet élni, hogy általa az igét tovább tudjuk adni? Lásd Akvila és Priszilla esetét, akik Apollónak kifejtik Isten útját.

– Ebben a munkában a házastársak tudják-e segíteni egymást? Ha igen, akkor miben és hogyan. Mi a ti elképzeléseitek erről?

– A mai rohanó világban megvalósítható-e ez a fajta elfogadás? Vagy már nincs időnk egymásra figyelni?

Keresztelési igehirdetés

Fehérvári Bálint József

Bonyha

Isten fiainak közössége

Alapige: Galata 3,26–27

I.

Kedves szülők, keresztszülők és gyülekezet!

Meghitt örömnep ez a mai nap mindenkinek. Főleg a szülőknek, de nekünk is, és a gyülekezetünknek is. Apadó református közösségeinkben nagyon ritkán találkozunk ilyen szép nagycsaláddal.

Emlékszem, milyen nagy öröm költözött szívetekbe, amikor megtudtátok, hogy három leányotok után fiatok született. És ma boldogan hoztátok el Isten hajlékába, hogy megkereszteljük őt az Atya, a Fiú és a Szentlélek Isten nevében. Ezért nem szabad elhalkuljon a hálaadás ajkatokról, mert Isten kéréseiteket meghallgatta. Mindig fiút akartatok, és most leányaitok mellé végre fiút kaptatok. Mindezért Istené legyen a dicsőség!

Felolvasott ígénkben is fiakról hallhatunk. Mi, akik itt vagyunk, felelősséget hordozunk gyermeinkért. Erőnk, lehetőségeink szerint mindent megteszünk azért, hogy leányaink és fiaink becsületes, tisztességes, istenfélő életet éljenek. Bizony életünk alakulása nagymértékben a szüleink szeretetétől vagy közömbösségétől függ. Napjainkban mégis egyre több árva gyermekről hallunk, akiknek hiányzik a családi hajlék melege. Nekik fáj az, hogy elhagyták, eldobták őket a szüleik. Mindnyájan arra vágyunk, hogy szüleink gondoskodó közelébe legyünk. Ha földi szüleink jelenléte így felderít, mennyivel jobb nekünk a mi mennyei Atyánk közelébe kerülni!

Pál apostol szerint a krisztusi hit által mindnyájan Isten fiai vagyunk. Lehet, hogy a 21. század rohanó, válságos világában gyakrabban megfeledkezünk erről, hogy nekünk örökkévaló mennyei Atyánk van, akinek gyermekei lehetünk. Sokszor hallunk ilyen elszólásokat: mégis csak emberek vagyunk, vagy senki sem lehet mindenben tökéletes. Feledékenységünket sokféle kifogással magyarázhatjuk. Egy igazán biztos, hogy Ő a Krisztusban fiainak fogadott bennünket. Örömmel kiálthatunk: „Lássátok milyen nagy szeretetűt adott nekünk az Atya, hogy Isten fiainak neveztetünk!” (1Jn 3,1)

Isten fiainak közösségében az első lépés, hogy megkereszteljük a gyermekeket. Mi tiszta vízzel keresztelünk. Ezzel a cselekménnyel Isten szövetségébe és az Anyaszentegyház tagjainak a közösségébe fogadjuk be őket. Valahol olvastam, hogy a néphagyományban mennyire fontos szerepe van a víznek mint tisztító, éltető erőnek. Fontos a víz a keresztségben, de nem ilyen értelemben. A keresztség egy jelképes cselekedet: mint ahogy a víz külsőleg lemossa a test szennyét, Jézus Krisztus az ő vére és áldozata által lemossa lelkünk tisztátalanságát. A megkereszteltek fejére ráhullott víz tudatja, hogy bűnei megbocsátattak Jézus Krisztus halála és feltámadása által. Boldog örömmel kell eltöltenie szívünket, amikor keresztelésen lehetünk jelen. Hálaadással kell megköszönnünk, hogy egy lélek felvételt Isten fiainak a közösségébe.

II.

Isten fiainak közösségében a keresztség után következik a második lépés: tanítani őket. Erre mutat rá az Úr Jézus Krisztus, amikor a keresztség szereztetési igéjében kijelenti, hogy a tanítvánnyá tétel második lépése a tanítás: „tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek...” (Mt 28,19–20). Alapos tanításra van szüksége egy gyermeknek, hogy elsajátítsa mindazt, ami földi életünkhöz elengedhetetlenül fontos. Minden kisgyermek életének első négy évében tanul a legtöbbet. Gyermekünk figyelnek minket, legtöbbet a felnőttek viselkedéséből tanulnak meg. Mindazt, amit a családban látnak és hallanak, azt teszik majd ők is. Mi úgy szeretnénk, hogy gyermekeinknek mindene meglegyen. Ez a szülőknek nagyon fontos. De fontosabb, hogy gyermekeink meglássák azt, hogy Isten az ő szülei által szereti, neveli és gondviseli őket. Igyekeztek ebben a szellemben nevelni gyermekeiteket, hogy majd a kellő időben önként tegyenek bizonyosságot hitükről a konfirmáció rendjén.

III.

Isten fiainak közösségében a harmadik lépés így hangzik: öltözzétek fel Krisztust. Az édesanyáknak örök törekvése, hogy gyermekeik mindig tiszta és szép ruhákba járjanak. Ezért fontos, hogy a piszkos ruháinkat levessük és felöltjük a tiszta öltözetet. Nincs elrettentőbb, mint a koszos, bűzös ruhát viselő ember. Felolvasott ígünkben nem testi öltözetéről van szó, hanem lelki öltözetről. Alapígünkben így olvastuk „akik Krisztusba keresztelkedtetek meg, Krisztust öltöttétek magatokra.” Isten fiaiként azt a lelki öltözetet kell magunkra vennünk, amelyet Krisztus ad nekünk. Ilyen ruha: a szeretet, békeesség, szívesség, jóság, hűség, szelídség és béketűrés drága öltözete.

Kedves szülők, keresztszülők, ti hoztatok egy fiút, hogy felvegyük Isten fiainak közösségébe. Részére is kész a Krisztus tökéletes váltsága. Ő is egykor, majd önként magára öltheti Krisztust. Mi kisfiatokat, Jánost igaz reménységgel Megváltó Urunk szeretetébe helyezük el. És imádkozunk érte, hogy amikor felnő, Ő maga hordozza majd Krisztust. Isten kegyelméből hadd legyen az ő élete krisztusi élet. Ha valóban így lesz, akkor igazán szép, áldott élete lesz. Ámen.

Esketési igehirdetés

Galambfalvi Márton

Nagykend

A boldogság napja

Alapige: Példabeszédek 4,18

Kedves ünnepelő gyülekezet! Szeretett ifjú pár!

1. Bizonyára láttatok már ti is ragyogó, szép tavaszi napfelkeltét. Mert aki csak egyszer is látottilyent, nem felejtí el azt soha!

Előreküldí követét, a hajnalt, mely bíborral szegi be az ég peremét. Majd feltűnik ő maga. Aranyos szemének sugarai megfürödnek a harmatcseppekben; ott játszadoznak a porszemekkel, mint a föld parányi gyermekeivel. Elfut előle az éjszaka, mint legyőzött ellenfél, és ahol átmegy, új munka, új lelkesedés, új remény kel az ő nyomában. Olykor

felhőbe ütközik, de sikeresen áttörve ködöt, felleget, halad az ég közepe felé. S az ég közepén kissé megpihenve, szerelmes lélekként ontja magából a meleget, az áldást, az életet és a boldogságot!

Mint ahogy igénk is mondja: „Az igazak ösvénye pedig olyan, mint a hajnal világossága, mely minél tovább halad, annál világosabb lesz, a teljes délig.”

Bizony gyönyörűséges a napnak útja. Vajon miért mondtam én el mindezt nektek?

Azért, szeretett testvéreim, mert a mai napig a ti életetek is olyan volt, mint a felkelő nap pályája. Születéseteket megelőzte az édesanyai szív „rózsaszín hajnala” Életetek felkelő napja boldog fényt árasztott családokatok kék égén.

Mi volt hát a ti életetek eddig? A felkelő nap pályája, amely csendesen haladt a delelőpont felé. Csendes és zavartalan vándorlás volt ez az ígéret ragyogó földje, a családi élet felé.

És most, amikor itt álltok boldogságotok delelőpontján, megkérdem tőletek: el tudjátok felejteni valaha is azokat, akiknek mindezt köszönhetitek? Volna-e lelketek csak egy pillanatra is elfelejteni szeretett szüleiteket, akik (özvegyességük keserű kenyeréből) verejtékkel szerzett kenyerükből is a legédesebb falatokat nyújtották nektek? S vajon volna-e lelketek csak egy pillanatra is megfélekedezni a minden jónak adójáról, Istenről, „akitől száll alá minden jó adomány és tökéletes ajándék”?

Dehogy volna! Azt hiszem, hogy nincs nagyobb terhe a földnek, mint a hálátlan ember. Hiszem, hogy ti szeretitek szüleiteket, szeretitek Istent és szeretitek egymást. Ahhoz, hogy boldogok legyetek, e hármasszeretet nem szabad hogy kihűljön szívetekből.

2. De ne csak hátra, hanem nézzünk előre is. Mert az a nő, aki képes elhagyni a szülői hátlékot, ahová annyi kedves emlék fűzi, otthagyva édesanyját, aki őt egész lelkével tartotta átölelve; otthagyva édesapját, aki fáradhatatlanul karjaiba zárta; otthagyva testvéreit, akiknek bölcsőtől fogva szemefénye volt és lesz: az a nő megérdemli férjétől, hogy őt igazán szeresse. Megérdemli, hogy boldogságáért mindent megtegyen, és mostantól fogva, míg a sír el nem választja tőle, úgy őrizze ő is, mint a szeme fényét.

Viszont az a férfi, aki önzetlenül keblére ölel egy gyöngé nőt, hogy őt szeresse ki mondhatatlanul, boldogítsa egész szerelmével, munkás két karjának minden erejével, hogy legyen az ő védője, támasza az élet viharaiban, az a férfi megérdemli feleségétől, hogy felesége boldog családi otthont teremtsen számukra, megérdemli, hogy az a nő egyedül és csak egyedül férjének és családjának éljen.

Íme, szeretett testvéreim! Ez a boldogság lesz máától a ti megérdemelt osztályrészetek. S hogy az is lehessen, kérlek, fogadjatok meg tőlem egy jó tanácsot. Mindkettőtök házassági boldogságához elengedhetetlen a szeretet, az egymásra való figyelés és a felelősség.

Hogy megértésétek, egy történetet mondok el:

Egy régi kolostor apátja egyszer megkérdezte az egyik fiatal szerzetest: „Mi mindent dolgoztál ma?” „Ó, felelte a szerzetes, annyi dolgom volt ma és mindennap, hogy alig győztem. Mindennap két sólymot kell szelídítenem, két szarvast féken tartanom, két karvalyt kényszerítenem, egy férget legyőznöm, egy medvét uralnom s egy beteget ápolnom.” „De miket beszélsz?” – nevetett az apát – „hiszen ilyen nincs az egész kolostorban.” „Pedig van” – felelte a szerzetes – „a két sólyom a két szemem, amelyre mindig kell vigyáznom, hogy bűnös dolgot ne nézzenek. A két szarvas a két lábam: őriznem kell azokat, hogy rossz útra ne vigyenek. A két karvaly a két kezem: munkára kell kényszerítenem s vigyáznom, hogy máséhoz ne nyúljanak. A féreg a nyelvem: féken kell tartanom, hogy akármiről ne fecsegen. A medve a szívem: vigyáznom kell, nehogy

az önszeretet, az önzés hatalmába kerítsen. És beteg az egész testem, melyet óvnom kell, hogy a bűn maga alá ne gyűrjön.”

3. Kedves ifjú pár! Virágot nem hoztam, sem egyéb ajándékot. De fogadjátok el tőlem, mint az én Uramnak, Jézus Krisztusnak egyik esendő szolgájától, szívből fakadó jókívánság gyanánt ezt a kicsi versikét, amit felolvasok:

„Járjon, bármerre mész, a béke veled,
Legyen előtted nyári nap az élet.
Mind, amit szeretsz, amire vágyad van,
Mosolyogva kísérfen fénylő utadban.
S ha életed valaha bú zavarja,
Még a könny is, mely szemedben ég,
Legyen, mint a nyár múltó zivatarja,
Mely után annál fényesebb az ég!

(Szász K.)

Isten áldjon meg benneteket, s adjon nektek sok örömet és boldogságot. Amen.

Temetési igehirdetés

Ferenczi György Csaba

Póka

Testamentum

Alapige: Jób 16,16.22–23; Ézsaiás 41,10

Általában a halálra készülő ember testamentumot készít, amelyben kinyilvánítja szándékát, akaratát, amelyet a hozzátartozóknak feltétlenül illik komolyan venni. Mivel nem tudja az ember, hogy mikor jön el a halál, ezért már jó előre el kell legyen készítve a testamentum. Cs. J. a halálra csendesesen készülő ember volt. Bár nem tudta, hogy mikor ér véget az élete, elkészítette végrendeletét. A mi Urunk Jézus Krisztus is végrendelezik tanítványainak, még mielőtt elment volna az Atyához. Ezzel mintegy példát mutatva, hogy el kell rendezni életünket, mert a halál váratlanul érhet. Sok mindent igyekszik elrendezni az ember még mielőtt meghalna. Szeretné az anyagiak terén is rendezni testamentumát, biztos talajon látni és tudni hátramaradottait, hitvestársát, gyermekeit. Ez is fontos dolog, de van ennél fontosabb dolog is, az Istennel való dolgaink rendezése.

Cs. J. felkészült a halálra. Tudta, hogy amikor a kiszabott esztendőket letelnek, ő útra kel és nem tér onnan vissza. Tudta, hogy a születést követi az élet és az életet a halál. Azt viszont ő sem tudta és mi sem tudjuk, hogy mennyi ez a kiszabott idő. Egyet tudunk, és ez vigasztal minket, hogy napjaink Isten kezében vannak. Ő adja az életet és Ő veszi el. Amikor a kiszabott esztendőket letelnek, akkor az ember kénytelen rálépni arra az útra, ahonnan nincs visszatérés. Ezért fájdalmas a halál, mert elválasztja egymástól az embereket, szülőt gyermekétől, hitvestársat a hitvestársától. Az elválás fájdalma még erőteljesebben érinti a hátramaradottakat, ha hitük gyengesége miatt arra gondolnak, hogy örökre elveszítették szeretteiket. Mert igaz, amit itt az Ige mond, hogy a halállal olyan útra lépünk, ahonnan nincs visszatérés, mert akármennyire is szeretnénk, az, akit

elveszítettünk, nem jön többé vissza hozzánk és még csak bolyongó lelkeként sem járnak vissza, mint ahogy azt egyesek tartják, mégis Istennek Igéje beszél a feltámadásról. Ilyen formában, a feltámadás napján van visszatérés a halottak közül.

Cs. J. az Úrtól kiszabott 82 földi esztendő után elindult arra a nagy útra, ahonnan a feltámadásig nincs visszatérés. Ez az út a mennyei Atyával való találkozásnak a boldog útja. Az énekíró is ezt támassza alá. „Térj pihenni fáradt vándor.” Vagy egy másik szép ének bizonyágtétele „Majd tán egy csendes estelen, hallom az édes szózatot, pihenni térhetsz gyermekem.” Megpihent testvérünk az ő fáradalmaiból, hiszen kijutott neki az élet küzdelmeiből.

Cs. J. a szenvedő Jób szavaiból választotta az igét és hagyta ránk testamentumként. Csak Ő tudja, hogy miért választotta ezt az igét. Bizonyára volt oka az életben a sírásra. Bár Jóbhoz hasonló szenvedő ember kevés van a világon, mert kevés az az ember, aki mindenét elveszítette volna, mégis van okunk a sírásra. Ilyen ok például a haláleset. A halál könnyeket fakaszt a szemekből, mert a hátramaradottak számára nagy a veszteség. Van okunk a sírásra betegségeinkben, fájdalmainkban is. Emiatt volt oka a mi testvérünknek is a sírásra, mert különösen az utóbbi években betegségben szenvedett, fájdalmakat hordozott. Így érkezett el a sírástól kivörösödött szempilláira a halál árnyéka. „Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak” – mondja Jézus a Hegyi Beszédben. Mennyire igaz ez a Jób életében is. Isten letörölte könnyeit, elvette fájdalmát és megjutalmazta bőségesen. Ezt tette Isten a mi testvérünkkel is, letörölte könnyeit, elvette fájdalmát és hitünk szerint bőségesen megjutalmazza őt a mennyei dicsőségben.

Cs. J. életében példát mutatott a családban, mint hűséges férj, mint szerető édesapa és példát mutatott, mint egyházát és népét szerető ember. Hűséges odaadással kivette részét az egyházi életben. Olyan gazdag egyházi tevékenységgel rendelkező ember volt, amilyen ritka. Biztat az ő példája, hogy ilyen jól és ilyen hűségesen szolgáljuk egyházunkat és népünket, mint ő tette. Egy ilyen emberi élet pihent meg az ő fáradalmaiból, de nem mehetett el anélkül, hogy ne gondoskodjon hátramaradott szeretteiről. Gondoskodott az anyagiakról is, de nem ez volt számára a legfontosabb. Tudta, hogy elköltözése fájdalmat okoz szeretteinek, éppen ezért isteni vigasztalásról, bátorításról is gondoskodott. Az Ézsaiás 41,10 versét hagyta testamentumként, hogy ez legyen vigasztalásul özvegyen maradt hitvesének, gyermekeinek. A halál miatt a félelem, a csüggedés vesz erőt rajtatok, de fogadjátok el Isten vigasztaló szavát és mondjátok a zsoltárossal együtt. „Még ha a halál árnyékának a völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert te velem vagy.”

Az Úr legyen veletek! Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület
Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Taníts meg Uram, hogy meggondoljuk, hogy meg kell halnunk

Bizonyára igaz az, ó irgalmas Úr Isten, ami a szent Jób könyvében mondatik e nyomorult életnek rövid voltáról: hogy reggeltől fogva csak estig tart, és elszakasztatik és minekelőtte ember eszébe venné, teljességgel elmúlik. Mert csak egy szempillantásban sem megyünk úgy előre a mi életünkben, hogy egyszersmind halálunkhoz is ne közelgetnénk. Sőt, csak egy lépést sem tehetünk, és csak kezeinket sem fordíthatjuk, hogy minduntalan idősebbek ne lennénk, és a halálhoz közelebb ne járulnánk, oly igen fut a mi életünk, mint ha szárnyainkon röpnélünk el. Oly igen nincs semmi állhatatos dolog mibennünk, amely minket valami állandó állapotban megtarthatna; de mégis igen kevesen vagyunk, kik ezeket szívünk szerint meggondolnánk. Uram, taníts meg, hogy meggondoljuk, hogy meg kell halnunk, hogy serényen vigyázzunk és eszesek legyünk, jó idején halálunkra való készületünkben. És midőn arra jutunk, bátorsággal és vígan költözzünk el, és azonban mindenkoron a feljebb valókat és elmúlhatatlan jókat keressünk, amelyeket Te nekünk a Te Fiadért, a Jézus Krisztusért megkészítettél és eltettél. Neked legyen dicséret mindörökké. Ámen.

Kálvin János